

03/2010

golfonline!

NEWS

www.golfonline.sk

-
- **Greenkeeperom pod Tatrami**
 - **Architektúra pre nasledujúce desaťročie**
 - **Myslieť „zeleno“ alebo prečo treba greeny regenerovať**
 - **Ako vybrať správny golfový formát?**
 - **Európsky golf v číslach**

SLOVO NA ÚVOD

Milí golfí priatelia,

leto sa pomaly, ale iste prehuplo do druhej polovice. Zistili sme, že za slnkom už nemusíme cestovať do zahraničia, užili sme si ho dostatok aj doma. Leto bolo až príliš horúce na golf i na údržbu trávnikov aj na realizáciu nových projektov, ale život sa nezastaví, pretože je teplo alebo prší, všetko naplánované sa musí realizovať. Greenkeeperi musia udržať trávniky v čo najlepšom stave, aby hráči mohli odohrať ihrisko – či už len tak pre svoje potešenie s priateľmi, alebo aby zahrli čo najlepši výsledok na turnaji. Manažéri musia zase nezávisle od akéhokoľvek počasia zorganizovať turnaj a pripraviť pre hráčov „niečo navyše“ a developeri a stavitelia realizujú ďalej svoje projekty a upravujú svoje termíny podľa výkyvov počasia.

Potešiteľné je, že aj v čase recesie sa golfový priestor na Slovensku rozrastá o nové golfové ihriská a čo poteší ešte viac, o ihriská pre začínajúcich hráčov. Veľa sa píše a hovorí vo svetových médiách venovaných golfu o sprístupnení golfu pre čo najširšiu golfovú verejnosť

a o výstavbe a prevádzkovaní dlhodobých udržateľných golfových ihrísk, o skrátení dĺžky ihriska a jeho prispôbení rýchlemu tempu života. O tom, že aj Slovensko chápe nevyhnutnosť tohto trendu, svedčí i konferencia svetovej úrovne, ktorá sa bude konať na golfvom ihrisku Black Stork vo Veľkej Lomnici s príznačným názvom „Ako rozumne postaviť a efektívne prevádzkovať golfové ihrisko tak, aby bolo dlhodobé udržateľné v konkurenčnom prostredí“. Konferencia za účasti speakrov svetového formátu, ako je legenda svetovej golfovej architektúry Peter Harradine, sa bude konať vo Veľkej Lomnici presne v čase konania turnaja FALDO SERIES SLOVAKIA CHAMPIONSHIP. Je to ďalšia veľká pocta slovenskému golfu a neklamný dôkaz o tom, že Slovensko sa zapisuje na pomyselnú svetovú golfovú mapu.

Na záver by som chcela zaželať všetkým tým, čo sa ešte len tešia na dovolenku, aby ju strávili príjemne, hráčom spokojnosť so svojim výkonom na ihrisku, greenkeeperom primerane

Iveta Rothová

dažďa, slnka a golfistov, ktorým sa „dari“, lebo vtedy sú spokojní s prácou greenkeepera, organizátorom turnajov veľa účastníkov a hladký priebeh turnajov. Pevne verím, že v tomto relatívne oddychovom čase vám príde vhod prečítať si ďalšie číslo Golfonline NEWS. Ak si pri čítaní niektorého z článkov poviete „to je zaujímavé, to som nevedel“, bude to to najkrajšie ocenenie našej práce.

Prajem príjemný zvyšok leta a veľa krásnych golfových zážitkov.

Norbert Zátko pracuje v golfvom priemysle od polovice 90-tych rokov. Podieľal sa na výstavbe niekoľkých golfových rezortov

vo východnej Európe. Riadi firmy na Slovensku a v Ukrajine, zaoberajúce sa výstavbou golfových objektov na kľúč, dodávkami komplexných potrieb (semená, hnojivá, závlaha, stroje), greenkeepingom a manažmentom golfových klubov v ČR, SR, Rusku a Ukrajine. Otec rodiny, ktorá rada hrá golf (manželka, syn 12 r., dcéra 8 r.). (zatko@engo.sk)

Martina Zátková pracuje v golfe vo východnej Európe viac, ako 10 rokov. Jej doménou sú financie a profesionálny manažment. Posledné

2 roky pracovala ako riaditeľ Kyjevského Golf Clubu s 36 jamkami (www.kievgolfclub.com), jedného z najväčších rezortov vo východnej Európe - zastrešujú výstavbu, tvorbu a školenie tímu, organizáciu turnajov a korporatívnych podujatí. (zatkova@engo.sk)

Andrea Mikulková je čerstvým členom tímu ENGO, s.r.o. Vyštudovala odbor záhradníctva na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite. K jej hlavným

úlohám vo firme patrí starostlivosť o webovú stránku www.golfonline.sk. Zodpovedná je za sekciu „Business“. V Golfonline NEWS vám bude prinášať nielen články z oblasti greenkeepingu, alebo týkajúce sa výstavby golfových ihrísk, ich údržby, prevádzky, manažmentu, architektúry, ale aj krátke čerstvé golfové správy „Flash news“ či rozhovory s výnimočnými ľuďmi, ktorí majú s golfom čo-to spoločné. (info@golfonline.sk)

Obsah

4 Greenkeeperom pod Tatrami

Byť greenkeeperom určite nie je jednoduché. O tom, čo všetko práca greenkeepera obnáša, nám porozprával Rastó Balogh, head greenkeeper golfového rezortu Black Stork vo Veľkej Lomnici.

7 Faldo Series zavíta na Slovensko

Mladí golfisti, chlapci i dievčatá majú šancu zabodovať na prestížnom turnaji Faldo Series Slovakia Championship.

8 Myslieť „zeleno“ alebo prečo treba greeny regenerovať

Odborník zo STRI Charles Henderson odporúča, ktoré regeneračné práce sú potrebné na dosiahnutie dobrej hracej kvality greenov počas celej sezóny.

13 Otvárame nový golfový klub – časť druhá

Spustenie prevádzky golfového klubu je náročný proces, ktorého súčasťou je súbor nevyhnutných aktivít potrebných na optimálne fungovanie golfového klubu v budúcnosti.

16 A kde sú zákazníci?

Jerry Kilby tvrdí, že biznis model založený len na golfistoch – turistoch je takmer neudržateľný.

18 Architektúra pre nasledujúce desaťročie

Rozvoj golfovej architektúry sa síce

spomalil, ale dizajn golfových ihrísk nie je mŕtv. Svetových architektov vedú do budúceho desaťročia štyri trendy.

22 Americký golfový svet trápia iné problémy ako Ukrajinu

Svoj pohľad na golfový svet v USA, západnej i východnej Európe nám priblížil svetoznámy architekt golfových ihrísk Steve Forrest, ktorý rozbieha v súčasnosti nový projekt na Ukrajine.

24 Renovujeme a pripravujeme greeny na jeseň

Príprava golfového ihriska na zimné obdobie je rovnako dôležitá ako jeho údržba počas sezóny. Regeneračné i renovačné práce si vyžadujú spoľahlivé naplánovanie a predovšetkým ich realizovanie v pravý čas.

28 Dean Cleaver, výkonný riaditeľ FEGGA, o projekte EGEU

Problematikou oficiálneho vzdelávania greenkeeperov sa v rámci Európy zaoberá FEGGA. Spustila projekt European Greenkeeping Education Unit (EGEU), o ktorom nám viac porozprával výkonný riaditeľ FEGGA Dean Cleaver.

30 Ako vybrať správny golfový formát?

Výber správneho golfového formátu

je pre plánovaný turnaj zásadná vec. Niektoré sú zábavné, iné sú formálnejšie a serióznejšie. Dôležité je uvedomiť si o aký typ akcie ide a aká je predpokladaná golfová zdatnosť účastníkov.

33 Blíži sa Golf Europe 2010 – najväčšia európska golfová výstava

Začnite nadchádzajúcu sezónu s tým najlepším golfovým vybavením a spoznajte nové trendy golfového sveta.

34 Otvorené nonstop

Možnosť zarezervovať tee time online nie je pre hráčov golfu úplnou novinkou. Stále viac golfových klubov prechádza zo zaužívaných klasických papierových rezervácií na systém rezervácie tee time online cestou.

36 Puttery a ich tajomstvá I.

Čo je dôležité pre patovanie? Základom je správna technika, ale i vhodný putter. Na trhu sú rôzne typy putterov, rozhodujúci je výber toho správneho.

37 Európsky golf v číslach

European Golf Association (EGA) pred časom publikovala štatistickú štúdiu pre rok 2010. Ako je na tom golf v Európe?

Lucia Huberová sa ku golfu dostala prostredníctvom svojej práce vo firme ENGO, s.r.o. Bude pre vás pripravovať novinky a zaujímavé

správy z oblasti „Lifestyle“, t.j. predstavovať výnimočné golfové osobnosti, golfové kluby, atraktívne svetové destinácie a samozrejme novinky ohľadne golfového vybavenia. (huberova@engo.sk)

Iveta Rothová sa pohybuje v oblasti trávnikárstva už vyše 10 rokov, špecializuje sa na profesionálne trávniky. Vyštudovala vysokú

poľnohospodársku školu. Svojou prácou v spoločnosti ENGO, s.r.o. získala rozsiahle odborné vedomosti a praktické skúsenosti z oblasti trávnikárstva, greenkeepingu, pestovania okrasných rastlín a drevín, hnojenia. Pravidelne navštevuje golfové a futbalové ihriská, ktorým poskytuje kvalifikované poradenstvo. Je začínajúcim hráčom golfu. (rothova@engo.sk)

Miroslav Šigut

vyštudoval odbor záhradný dizajn. Po skúsenostiach s podnikaním v tvorbe záhrad, sa začal zaoberať profesionálnymi trávnikmi a závlahovými systémami. Je dizajnérom i realizátorom závlahových systémov a podieľal sa na výstavbe golfových ihrísk v Čechách, Slovensku a Ukrajine. Má bohaté vedomosti a skúsenosti z realizácií záhrad, je odborníkom v problematike výstavby golfových ihrísk. (sigutmiroslav@seznam.cz)

Tím Golfonline NEWS

Tím Golfonline NEWS

GREENKEEPEROM POD TATRAMI

Byť greenkeeperom určite nie je jednoduché. Zodpovedá za údržbu, kvalitu a celkový vzhľad golfového ihriska. Je to však i práca v prírode, ktorú si nemožno neoblúbiť. Stalo sa to i Rastovi Baloghovi, head greenkeeperovi ihriska Black Stork vo Veľkej Lomnici, ktorý nám o svojej profesii prezradil viac.

Povolanie greenkeeper nie je na Slovensku bežné. Mohol by si nám priblížiť, ako si sa k tejto profesii dostal?

Začalo to prácou v záhradníckej firme v Banskej Bystrici, ktorá realizovala časti golfového ihriska na Táloch v procese jeho výstavby. Tu som sa s touto problematikou zoznámil po prvýkrát. Nakoniec som na Táloch začal vypomáhať ako brigádnik a neskôr som dostal ponuku pracovať na plný úväzok. Túto ponuku som prijal a tiež som absolvoval kurzy a školenia z oblasti greenkeepingu.

Ako dlho sa tomu venuješ?

Dnes je to už 10 rokov.

Na koľkých ihriskách si ako greenkeeper pôsobil?

Ako som spomínal, začínal som na Táloch, kde som pôsobil štyri roky. Potom som odišiel na golfové ihrisko do Veľkej Lomnice, kde pôsobím doteraz.

Močiarne a mokradné spoločenstvá sú vzácnosťou ihriska Black Stork.

Spomínal si, že na ihrisku vo Veľkej Lomnici si od začiatku jeho výstavby. Čo bolo podľa Teba v tomto období najnáročnejšie pre manažment golfového ihriska a čo pre Teba ako greenkeepera?

Z môjho pohľadu bol asi najťažší rok otvorenia prvej deviatky. Bol to rok veľkých očakávaní, nevedeli sme, aký ohlas bude nové ihrisko mať. Našťastie to dopadlo nad moje očakávania a hráči si k nám našli cestu. Myslím si, že pre manažment bolo najnáročnejšie správne rozdelenie financií a určenie si priorit, postupné priberanie novej pracovnej sily či technického a strojového vybavenia. Pre mňa ako greenkeepera bola najťažšia fáza „grow in“, zabehnutie nového ihriska, vychytanie jeho všetkých nedostatkov nielen z hľadiska ihriska (napríklad určenie dizajnu kosenia), ale i hráčskeho a tiež začlenenie ihriska do krajiny a zabezpečenie jeho súhry s okolitým prostredím.

Golfový rezort Black Stork má jedinečnú polohu, na úpätí Vysokých Tatier, v nadmorskej výške približne 670 m.n.m. Ovplyvňuje tento fakt údržbu ihriska? Kedy tu začína sezóna a kedy končí?

Samozrejme. Sezóna je limitovaná dĺžkou zimy a výškou snehovej pokrývky. Pre greenkeepera začína sezóna v Lomnici v druhej polovici marca a končí v predvianočnom prostredí. Vtedy sa zazimujú stroje a ihrisko sa pripravuje na zimný odych. Veľkým plusom polohy ihriska je dostatočný počet zrážok aj v letnom období. Práve vďaka letným búrkam je ihrisko dostatočne zásobené vodou i dusíkom.

K prostrediu okolo seba mám vytvorený priam citový vzťah.

Golfové ihrisko samé o sebe jednoznačne vplyva na prírodný charakter krajiny. Zvlášť tu pod Tatrami znamená príroda mnoho. Akú úlohu hrá životné prostredie v Tvojej práci?

Životné prostredie je limitujúcim faktorom. Vzhľadom na to, že mám vyštudované lesníctvo, mám k prostrediu okolo seba vytvorený priam citový vzťah. Tento faktor prenášam aj do starostlivosti o golfové ihrisko. Snažím sa všetku údržbu a hlavne použitie chémie obmedziť

na minimum. Myslím, že sa mi to darí. Koniec – koncov vítajú to i majitelia vzhľadom na znížené náklady na údržbu. Pomaly, postupnou sukcesiou tak ihrisko vyzrieva a stáva sa pevnou súčasťou okolitej prírody.

Dočítala som sa, že na ihrisku rastie asi 125 druhov vyšších rastlín, z ktorých veľa je chránených. Je to pravda? Ako to ovplyvňuje údržbu ihriska?

Podľa posledných monitoringov sa na ihrisku nachádza 210 druhov vyšších rastlín a dokonca jeden endemit – vrba rozmarínolistá, salix rosmarinifolia. Tento fakt ovplyvňuje údržbu ihriska i pohyb hráčov na trávnikových plochách. Boli vytvorené biozóny, ktoré sa vytýčili už pri výstavbe. Na tieto plochy je vstup zakázaný. Ide predovšetkým o močiarne a mokradné spoločenstvá.

Ako je to so zvieratami? Nerobia problémy?

Čo sa týka fauny, už názov Black Stork napovedá o výskyte čiernych bocianov. Tiež som pyšný na dva páry orlov, ktoré sa stali pevnou súčasťou neba nad ihriskom.

Si greenkeeperom najväčšieho ihriska na Slovensku. Čo je pre Teba naj-

lepšiu kvalitu. Údržba pred takýmto turnajom sa plánuje jeden až dva mesiace dopredu. Tomu prispôsobujeme hnojenie, hlavne starostlivosť o greeny, aby boli dostatočne rýchle a hladké.

väčšou prekážkou pri starostlivosti o 27-jamkové golfové ihrisko?
Myslím, že najväčšou záťažou či stresujúcim faktorom je množstvo turnajov a vysoká návštevnosť ihriska.

Určite nie si na to sám. Koľko spolupracovníkov máš vo svojom tíme? Mení sa počet ľudí, ktorí sa o ihrisko starajú napríklad pred významným turnajom?
Momentálne mám deväť stálych, už osvedčených greenkeeperov. Samozrejme v letnom období priberáme brigádnikov podľa potreby. Počet greenkeeperov sa však nemení ani počas najväčších turnajov.

Koľko turnajov prebehne ročne na ihrisku Black Stork? Koľko z nich je medzinárodných? Obľúbil si si niektorý?
V sezóne sa odohrá 140 až 160 turnajov, z ktorých veľké percento je medzinárodných. Mojmimi obľúbenými sú športové turnaje na medzinárodnej úrovni, pri ktorých sa človek na golf rád pozerá.

V dňoch 24. až 26. augusta u vás prebehne turnaj Faldo Series Slovakia Championship, ktorý je podporovaný svetovou a európskou golfovou organizáciou (THE R&A a European Tour). Ako príprava na takýto turnaj ovplyvní prácu greenkeepera?
Na kvalitu ihriska neboli kladené špeciálne požiadavky. Samozrejme sa snažím, aby malo ihrisko čo naj-

Si aktívnym hráčom golfu? Ak áno, ako často si zvykneš zahrať?
Priznám sa, hrám len keď „musím“.

Máš nejaké obľúbené ihrisko?
Samozrejme, svoje. (úsmev)

Je teda podľa Teba potrebné, aby dobrý greenkeeper golfu rozumel? Pomáhajú Ti skúsenosti z hrania golfu pri práci?
Jednoznačne áno. Greenkeeper musí ihrisko poznať z hráčskeho hľadiska, ale tiež musí poznať pravidlá golfu. Preto som bol rád, keď mi bola ponúknutá možnosť urobiť si rozhodcovské skúšky.

Navštívil si golfové ihriská v zahraničí? Môžu im slovenské konkurovať kvalitou greenov?
Myslím si, že minimálne greeny na našich najlepších slovenských ihriskách sa im vyrovnajú.

Si predseda Asociácie Greenkeeperov Slovenska? Aké povinnosti z tejto pozície pre Teba vyplývajú?
Vzhľadom na to, že asociácia je mladé združenie, skôr sa snažíme učiť od našej alma mater – Českého zväzu greenkeeperov. Som rád, že nám veľmi pomáhajú. Čo sa týka povinností, cítim zodpovednosť za rozsah vzdelávania všetkých greenkeeperov, ktorí majú o túto profesiu záujem. Pokiaľ je to možné, snažím sa pomôcť minimálne radou.

Koľko máte v súčasnosti členov?
Momentálne je nás 21.

Má podľa Teba povolanie greenkeepera na Slovensku perspektívu?
Určite. Myslím, že na Slovensku má golf budúcnosť, rovnako tak i profesia greenkeepera. Je to veľmi atraktívne povolanie, hlavne kvôli nádhernému prostrediu, v ktorom sa greenkeeper pohybuje.

Aké sú Tvoje osobné ambície, neláka Ťa práca v zahraničí?
Úprimne, priamo pracovať v zahraničí by som asi nechcel. Mám rád Slovensko, Tatry, ale nebránim sa žiadnemu pracovnému pobytu, ak by pre mňa mal profesijný význam.

Rasťo Balogh
Andrea Mikulková

8 NETRADIČNÝCH OTÁZOK PRE RASŤA BALOGHA

Ktorá je najlepšia rada, ktorú si v živote dostal?
Neboj sa, však to narastie.

Na čo nadaný by si chcel byť?
Chcel by som vedieť hrať na gitare.

Aký je Tvoj najkrajší golfový zážitok?
Prvý vydarený drive. Dokonca som zahral par.

Čo by si urobil, keby si vyhral v lotérii?
Splnil by som si sen – botanickú záhradu na veľkej ploche.

Čo Ťa v živote dokáže nahnevať?

Keď nemôžem niečo ovplyvniť a zodpovedám za to.

Ak by si mal byť hudobný nástroj, aký a prečo?
Husličky, lebo je to umelecké dielo.

Obľúbená pesnička?
Je ich viac. Metallica – St. Anger, Nick Cave a Kylie Minogue – Where the wild roses grow a zo slovenských Spálená láska od Tublatanky.

Aká bola najťažšia otázka, ktorú si dostal v súvislosti s Tvojou prácou?
Proč je to tam žlutý? Často mi ju pokladal spolumajiteľ ihriska.

FALDO SERIES ZAVÍTA NA SLOVENSKO

Turnaj určený pre mladých golfistov, chlapcov i dievčatá sa uskutoční v dňoch 24. až 26. augusta v golfovom rezorte Black Stork vo Veľkej Lomnici.

Faldo Series Slovakia Championship je 54-jamkový slovenský šampionát zaradený do R&A rankingu. Turnaj je určený pre vekovú kategóriu od 12 do 21 rokov a víťazi v jednotlivých kategóriách postúpia na svetové finále 14th Faldo Series Grand Final, ktoré sa uskutoční 21. až 23. septembra v Severnom Írsku a hostí ho bude Nick Faldo, šesťnásobný MAJOR víťaz. „Priniesť Faldo Series na Slovensko je veľmi vzrušujúce. Vždy bolo mojim úmyslom podporovať novovznikajúce trhy golfu. Verím, že táto časť Európy má vynikajúci potenciál pre vývoj golfu“, povedal Nick Faldo. Počas turnaja budú prebiehať i golfové semináre s pánom Keithom Wodom – osobným trénerom Nicka Falda, ktorý bude pripravený pracovať s hráčmi aj trénermi a sám podporuje Faldo Series dlhoročne. Viac informácií a prihlášku na turnaj nájdete na www.golftatry.sk.

MYSLIET „ZELENO“ ALEBO PREČO TREBA GREENY REGENEROVAŤ

Charles Henderson, agronóm zo STRI, opisuje, ktoré regeneračné práce sú potrebné na dosiahnutie dobrej hracej kvality greenov počas celej sezóny.

Regenerácia je neodmysliteľnou súčasťou ročného plánu údržby pre všetky greeny. V záujme udržania dobrej hracej kvality greenov je počas celej hracej sezóny dôležité:

- Udržiavať obsah organickej hmoty v prijateľných pomeroch.
- Podporovať a maximalizovať hĺbku koreňového systému.
- Ubezpečiť sa, že je koreňová zóna dobre prevzdušnená.
- Postarať sa o dostatočné odvodnenie vody z povrchu pôdy a z pôdneho

ho profilu.

- Podporovať a zabezpečiť dostatočnú hustotu tenkolistých trávnych druhov.

Organická hmota je jedným z rozhodujúcich, ale pritom bežných nedostatkov pôdneho profilu, hoci aj iné problémy „ukrývajúce“ sa pod povrchom pôdy si vyžadujú patričnú pozornosť. Typ a charakter regeneračných zásahov by mali zodpovedať konkrétnemu problému greenov.

V prípade, ak vaše regeneračné zásahy neuspeli, možno očakávať nasledovné problémy:

- mäkkšie a pomalšie hracie plochy
- zvýšenie povrchovej retencie vody po daždi
- zvýšený výskyt chorôb a škodcov
- zvýšený výskyt nežiaducich burín a tráv

Kombinácia všetkých vyššie uvedených problémov môže viesť k menej častému hraniu na greenoch, zvyšše-

ným nákladom na údržbu a nešťastným hráčom. Väčšina klubov regeneruje aspoň raz, ak nie dvakrát do roka, pričom sa snaží znížiť množstvo organickej hmoty a redukovať súvisiace problémy pôdneho profilu, ako sú:

Mat vrstva: vrstva čerstvo nahromadenej vegetatívnej hmoty, tvorená zvyčajne odumretými listami trávni-

plsti. Častokrát použitie vami zaužívaných regeneračných zásahov, či tradičnej techniky a strojov, ktoré máte k dispozícii, nemusí byť práve pre váš green vhodné. Môžete tak naďalej očakávať problémy, ktoré do určitej miery budú vplývať na kvalitu hracieho povrchu.

Na trh sa však už dostali nové moderné stroje vhodné na vykonávanie

Mat vrstvu predstavuje malé množstvo organickej hmoty nachádzajúcej sa tesne pod povrchom pôdy, prípadne zmiešanej s top dressingom.

Plst' je nahromadená vrstva mŕtveho či rozkladajúceho sa rastlinného materiálu ako korene, stonky, listy.

Rozvoj mat vrstvy je nevyhnutný, nakoľko listy tráv pri kosení padajú na povrch a začína ich rozklad. Pravidelná vertikutácia a top dressing sú bežnými zásahmi, ktorými sa mat vrstva udržiava pod kontrolou. Regulácia plsti sa zabezpečuje hlbšou skarifikáciou a aerifikáciou, po ktorých nasleduje top dressing. Menšie množstvo mat vrstvy a plsti v rozpätí osem až desať mm je ideálne, nakoľko trávniku zabezpečí odolnosť voči záťaži a poškodeniam.

ka, na povrchu pôdy vytvára vrstvu 0 – 5 mm. Ak je táto vrstva prítomná vo väčšom množstve, prispieva k výskytu chorôb a rozmočenému povrchu po daždi.

Plst': vrstva odumretého a rozkladajúceho sa rastlinného materiálu, skladajúca sa z listov, stolonov a rhizomov, ktorá môžu byť hrubá až niekoľko centimetrov. Pri nadmernej vrstve plsti budú greeny mäkké, vlhké, pomalé a viac citlivé na napadnutie chorobami.

Zhutnené pôdy: na zhutnenie sú obzvlášť náchylné pôdy s dominantným obsahom ílu a naplavenín. Zhutnenie pôdy obmedzuje pohyb vzduchu v pôde, pohyb vody v pôdnom profile a rozvoj koreňov. V dôsledku toho sú greeny náchylné na stresu a zvyčajne v nich dominujú plytko koreniace travy ako lipnica ročná.

Vrstvené pôdy: môžu obsahovať dve alebo viac odlišne hrubých vrstiev (5 – 30 mm) rôznych typov top dressingového materiálu, ktoré sa vzájomne nespojili. Toto sa často vyskytuje na starších greenoch, na ktorých bol vykonaný top dressing rôznymi materiálmi v priebehu rokov. V rámci pôdneho profilu môže váš green obsahovať jednu, alebo i kombináciu týchto vrstiev. Častejším problémom býva veľké množstvo

regeneračných operácií, z ktorých si greenkeeperi môžu vybrať. Otázka je, ktorý stroj pomôže vyriešiť práve vaše požiadavky na regeneráciu čo najefektívnejšie.

Stroje na regeneráciu

Skarifikátory/vertikutátory: ručne ovládané, alebo namontované na menšie hnacie jednotky, určené na odstránenie organického odpadu z mat vrstvy, ktorá sa vytvára na povrchu.

Hĺbkové skarifikátory: namontované na väčšie hnacie jednotky, ktoré odstraňujú vrstvu plsti, pracujú do hĺbky 25 – 30 mm.

Duté/plné hroty: ručne ovládané alebo namontované na traktor, slúžia na odstránenie plsti či vytvorenie otvorov v plsti, pracujú do hĺbky 6 – 65 mm.

Stroje na vykonávanie aerifikácie

Vertikálne aerifikátory: ručne ovládané, alebo na traktor montované jednotky, navrhnuté tak, aby vytvárali do pôdy otvory a v prípade potreby dokážu pôdu i vo väčšej hĺbke ako by „pozdvihnúť“, čím vytvoria nové kanály pre vzduch, vodu a korene. Môžu byť tiež použité ako duté hroty s pracovným záberom do hĺbky

100 mm i viac.

Hydroject: ručne ovládané jednotky navrhnuté tak, aby vytvárali do pôdneho profilu otvory tlakom vody, čím sa zabezpečí vytvorenie nových kanálov v pôdnom profile.

Injektory vzduchu: samostatné, alebo traktorom nesené jednotky. Sú navrhnuté tak, že otvory v pôdnom profile vytvárajú vstrekomávaním vzduchu pod vysokým tlakom.

Každý typ stroja je určený na riešenie konkrétneho problému v rámci pôdneho profilu. Prvý a najdôležitejší krok pri rozhodovaní o tom, aký regeneračný zásah vykonáte, je zistiť obmedzujúce faktory v pôdnom profile greenu. Tu sú niektoré príklady nedostatkov pôdneho profilu pozorované na greenoch a regeneračné požiadavky nevyhnutné na ich elimináciu, prípadne odstránenie.

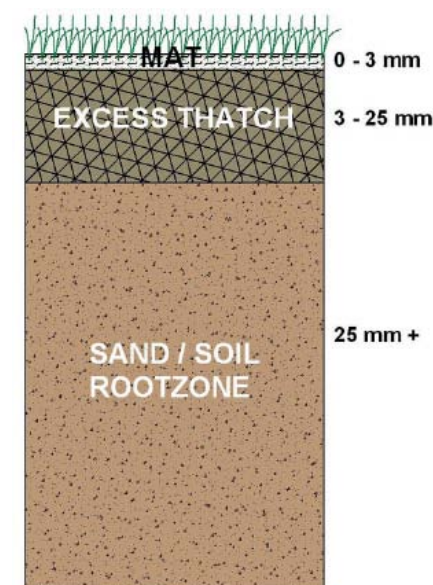

DIAGRAM 1

Mat vrstva, prebytok plsti a slabo oddrenáňovaná pôda

Problémy:

- Zvýšený výskyt chorôb.
- Zadržiavanie vody na povrchu pôdy.

Regenerácia:

- Skarifikácia do hĺbky 3 mm, 1 – 2 mm široké nože, 10 – 12 mm od seba.
- Duté hroty 14 – 16 mm, na vzdialenosť 50 x 50 mm do hĺbky 30 – 35 mm.
- Top dressing, zapracovať do otvorov na umožnenie lepšieho vysychania.

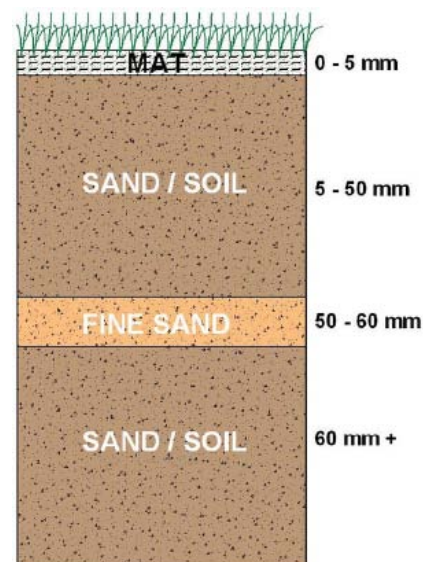

DIAGRAM 2

Mat vrstva, dobrá koreňová zóna s vrstvou jemného piesku

Problémy:

- Zvýšený výskyt chorôb. Vrstva jemného piesku spôsobuje porušenie koreňov a podporuje plytké zakoreňovanie rastlín.

- Plytké zakorenenie rastlín zapríčiňuje náchylnosť na poškodenie suchom.

Regenerácia:

- Skarifikácia do hĺbky 5 mm, 1 – 2 mm široké nože, 10 – 12 mm od seba.

- Plné hroty 16 mm, vo vzdialenosti 50 x 50 mm, do hĺbky 65 – 70 mm. Alebo kombinácia plytšej aerifikácie s dutými hrotmi s aerifikáciou s plnými hrotmi do hĺbky najmenej na úroveň vrstvy jemného piesku.

- Top dressing, zapracovať do otvorov na umožnenie lepšieho vysychania.

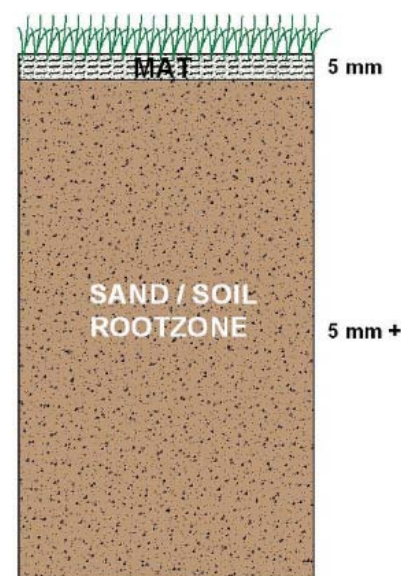

DIAGRAM 3

Mat vrstva, dobrá koreňová zóna

Problémy:

- Zvýšený výskyt chorôb z mat vrstvy.

Regenerácia:

- Skarifikácia do hĺbky 3 mm, 1 – 2 mm široké nože, 10 – 12 mm od seba.

- Top dressing, zapracovať do otvorov na umožnenie lepšieho vysychania.

DIAGRAM 4

Mat vrstva, zhutnená ílovitá pôda

Problémy:

- Zvýšený výskyt chorôb z mat vrstvy.

- Zlý pohyb vody cez pôdny profil spôsobuje zlé odvodnenie v zime a v lete suché miesta v trávniku.

- Zhutnená pôda zapríčiňuje plytké zakorenenie, väčšiu náchylnosť k stresom a akumuláciu plsti.

Regenerácia:

- Skarifikácia do hĺbky 3 mm, 1 – 2 mm široké nože, 10 – 12 mm od seba.

- Plné hroty 16 mm, vo vzdialenosti 50 x 50 mm, do hĺbky 40 – 50 mm.

- Top dressing, zapracovať do otvorov na umožnenie lepšieho vysychania.

- Verti-drain, hroty 16 mm, do hĺbky 150 mm.

DIAGRAM 5

Prebytok plsti, dobrá pôda, drenážna vrstva štrku

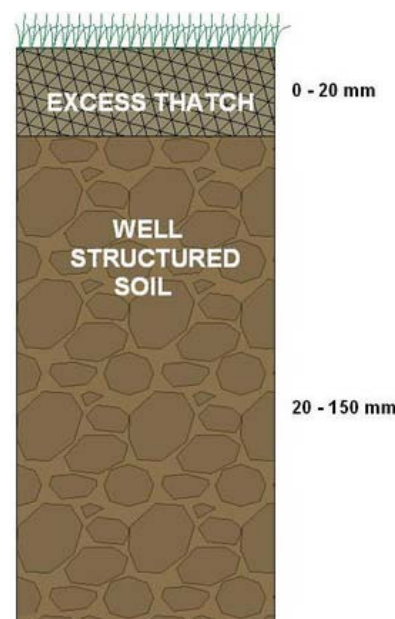
Problémy:

- Zvýšený výskyt chorôb.

- Zvýšená povrchová retencia vody.

Regenerácia:

- Plné hroty 10 – 12 mm, na najmenšiu vzdialenosť.

- Top dressing, zapracovať do otvorov na umožnenie lepšieho vysychania.

Každý typ pôdneho profilu môže mať svoje aktuálne či potenciálne nedostatky, ktoré predstavujú či už krátkodobé, ako aj dlhodobé problémy s údržbou. Ktorýkoľvek problém si vyžaduje riešenie s použitím vhodného stroja, takže správny výber strojov či správna pracovná hĺbka sú kľúčové.

Materiál na top dressing

Po vykonaní aerifikácie dutými či plnými hrotmi je prioritou zapracovanie materiálu na top dressing do vytvorených otvorov. S použitím zaťahovacej siete alebo kefy možno zapracovať pomerne veľké množstvo materiálu. Použitím len zaťahovacej siete možno dosiahnuť uhladený povrch, nie však rovný. Pri top dressingu je dôležité:

- Veľké otvory vznikajú pri použití hrotov s hrúbkou 12 – 16 mm, menšie otvory budú limitujúce pre zapracovanie dostatočného množstva materiálu do otvorov.

- Regeneračné zásahy treba vykonávať, keď je pôda suchá.

- Používajte iba suchý top dressingový materiál a v ideálnom prípade materiál najprv naneste na povrch pôdy a nechajte ešte niekoľko hodín preschnúť, nakoľko dobre vysušený piesok sa bude do otvorov dobre zapracovávať.

- Nenechávajte otvory po vykonaní aerifikácie otvorené dlhšie ako jeden deň, nakoľko môže cez otvory

začať rásť tráva, čo sťaží prienik materiálu do otvorov.

- Používajte odporúčané množstvo piesočnatého top dressingového materiálu – zvyčajne dva až tri m³ na green.

Pri aplikácii veľkého množstva top dressingového materiálu buďte opatrní najmä v jesennom období a rozhodne neutláčajte povrch. Lepšie je rozdeliť v tomto prípade aplikáciu na dvakrát, a tak dodržať medzi ošetreniami odstup niekoľkých dní. Tiež je dôležité uvedomiť si, že v období plného rastu, tráva prerastá cez materiál top dressingu pomerne rýchlo. Ponáchaný top dressingový materiál na povrchu po dlhšie obdobie zvyšuje riziko napadnutia trávniku chorobami.

Aerifikácia verti-drainom, injektážou vzduchom či vodou

Obvykle sú súčasťou letnej regenerácie. Vplyv týchto operácií na pôdnu štruktúru závisí od pôdnej vlhkosti v čase ich vykonávania.

Použitie týchto spôsobov aerifikácie v čase, kedy je pôda plne nasýtená bude mať pravdepodobne obmedzený účinok, nakoľko sa hroty cez pôdu len preklzajú. Naopak, ak aerifikáciu spomínanými spôsobmi vykonávate v čase suchších pôdných podmienok, hroty alebo stlačený vzduch rozbiťajú – drobia pôdu a vytvárajú nové kanály pre vzduch, vodu a korene.

Pred vykonaním aerifikácie verti-drainom či injektážou vzduchom ale-

bo vodou, je potrebné stanoviť optimálny termín z hľadiska pôdných podmienok. Nemusi to byť vždy počas jesennej regenerácie.

Dosev

O tom, ktoré sú najlepšie postupy pre vykonanie dosevu sa vedie mnoho debát. Súvisí to i s tým, že mnoho ľudí chápe len obmedzene to,

ako úspešný dosev môže byť. Tu sú niektoré často kladené otázky týkajúce sa dosevu:

Možno dosievať bez ohľadu na stav greenov?

Cieľom dosevu je zabezpečiť, aby z osiva vyrástla silná a zdravá rast-

lina. Toto je podstatne ťažšie, ako dosiahnuť samotné vyklíčenie osiva. Mnohí greenkeeperi majú skúsenosť, že dosev tenkolistých trávnych druhov na zle odvodnených greenoch a greenoch s veľkou vrstvou plsti dosahuje len malý alebo žiadny dlhodobý prínos. Na druhú stranu, dosev na takýchto greenoch nie je vždy úplnou stratou času, len sa môže v takomto prípade významne znížiť percento semien, z ktorých nakoniec vyrastú dospelé rastliny. Som toho názoru, že je prospešnejšie vyriešiť skôr problémy s plstou či zlou drenážou, ako vykonávať dosev psinčekom či kostravou.

Psinček, kostrava alebo oboje?

Väčšina klubov používa na dosev zmesi kostravy červenej a psinčeka. Ide o bezpečný spôsob a ak sa vykonáva správne, oba druhy dokážu nájsť medzi sebou rovnováhu v rámci ich dlhodobého prežitia. Avšak, v suchších podmienkach môžu dominovať kostravy.

Jarný alebo jesenný termín dosevu?

Z týchto dvoch možných termínov je pravdepodobne úspešnejší jesenný, pretože rastline umožňujú ne-

rušený rozvoj počas celej zimy bez poškodenia spôsobeného teplom či suchom. Jarný termín dosevu nie je úplnou stratou času, ale je pravdepodobné, že bude podstatne menej úspešný v rámci dopestovania dospelých rastlín.

Aká dávka?

Je dôležité mať na pamäti, že osiva kostravy a psinčeka sa výrazne líšia, a preto treba zohľadniť rozdielne individuálne výsevky na m². Vždy treba dodržiavať odporúčanie dodávateľa o dávke osiva.

Ako najlepšie osivo zapracovať do pôdy?

Hlavným cieľom dosevu je dosiahnuť maximálny kontakt osiva s pôdou, bez jeho prílišného utlačenia. Ak používate monokultúry psinčeka alebo kostravy, metodika na dosiah-

nutie tohto cieľa je rozdielna. Osivo kostravy je oveľa väčšie a malo by sa preto zapraviť o trochu hlbšie, približne do hĺbky 6 – 8 mm. Je lepšie radšej otvory, do ktorých sa bude siať, urobiť bezprostredne pred sebou. Pri výseve psinčekom nesmie byť osivo zapracované príliš hlboko. V oboch prípadoch je potrebné osivo a top dressingový materiál zapracovať spoločne na povrch pomocou kefy alebo zafahovacej siete. Pri výseve zmesi jemných kostráv a psinčeka bude opäť prioritou zapravenie osiva do plytkých otvorov a následne celý

proces dosevu treba zakončiť top dressingom.

Na záver treba zdôrazniť, že je dôležité zhodnotiť svoje greeny a ich špecifické problémy, zvoliť riešenie, ktoré vyhovuje práve vašim podmienkam, využívať vhodné stroje i materiály a regeneráciu realizovať v správnom čase, pri suchých podmienkach a za aktívneho rastu trávnik.

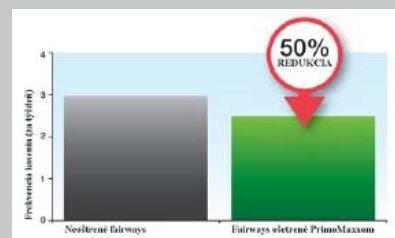
www.pitchcare.com

Primo Maxx šetrí čas a náklady na údržbu golfového ihriska

Prípravok Primo Maxx by mohol ušetriť čas a peniaze investované do kosenia fairways – potenciálne až o viac ako 4500 eur ročne len na samotných fairways.

Výpočty Cranfieldskej univerzity ukázali, že používanie prípravku Primo Maxx obmedzí emisie CO₂ na ihrisku o 48 % a zníži výdavky na údržbu o 15 %. Zvýšená kvalita trávnik ponúka lepší hrací povrch s menším množstvom poškodených trsov trávy a rýchlejšou hrou. Vylepšená štruktúra koreňov produkuje zdravší trávnik, vďaka čomu vyzerajú ihriská lepšie počas celého roka. Nezávislé skúšky Primo Maxx na fai-

rways, ktoré uskutočnili odborníci zo STRI (Sports Turf Research Institute), ukázali, že trávnikoví manažéri by mohli bežne obmedziť frekvenciu kosenia o 50 %, pričom by neustále zlepšovali hracie podmienky. Výsledky boli rovnaké v rámci celej škály režimov manažmentu fairways, pričom často vyžadovali len jedno kosenie za týždeň, aby udržali vysokú kvalitu fairways. Keď kosenie pokračovalo na týždennej báze, výsledkom

bola lepšia kvalita trávnik. Výhodou použitia Primo Maxxu je i čistejší rez pri kosení, zlepšená hustota trávnik a rýchlejšia schopnosť zotavenia sa po záťaži. Viac o použití prípravku Primo Maxx získate na www.golffonline.sk.

www.pitchcare.com

OTVÁRAME NOVÝ GOLFOVÝ KLUB II. časť

Otvorenie nového golfového klubu a spustenie jeho bežnej prevádzky je náročné na čas, pracovné sily, investície. Úspešné splnenie cieľa vyžaduje zvládnutie nevyhnutných aktivít. Časť z nich sme priblížili v minulom čísle, v aktuálnom si povieme o tých zvyšných.

Pravidlá a normy pre greenkeeping

Z pohľadu prípravy golfového ihriska pre golfovú hru zaberá najväčší koláč z rozpočtu greenkeeping. Náklady spojené s ním sú vždy najväčším súbojom titanov. Hráči chcú hrať. Investori a vedenie chcú príjem do rozpočtu. Greenkeeper chce minimalizovať pobyt hráčov na ihrisku a maximalizovať čas na regeneráciu trávnik.

Ako predísť tejto bitke? Nehovorím, že poznám návod, ani netvrdím, že sa dá riadiť tak, aby tento rozpor nevznikal. Riešenie je jedine kompromis. Treba sa držať v bežných a zneseiteľných hraniciach. Pomôže to

hráčom, investorom, vedeniu klubu, ale hlavne greenkeeperovi. Ako?

Krok 1. Zadefinujte kvalitu ihriska podľa štandardov, ktoré sú akceptované v golfovom svete. Asi málokto vie, že golfové ihriská sa rozdeľujú do skupín 1 až 5 hviezdikových, podobne ako hotely. Ak by som vám dala otázku, na základe čoho sa ihriskám hviezdiky pridelujú, určite by som dostala rôzne odpovede. Existuje však presný systém. Golfové ihrisko získava svoje hviezdiky na základe frekvencie a plánu zásahov, ktoré greenkeeper pravidelne vykonáva. Súbor zásahov na ihrisku je definovaný presným zoznamom. Napríklad: upravovanie okrajov bun-

krov – ak sa robí 1 krát za 3 týždne, znamená to 5 hviezdíček. Jedenkrát za 6 týždňov = 2 hviezdíčky. Hlavný greenkeeper tak bude chápať, či chcete Bentley, Volkswagen, Dae-woo. Počet hviezd definovaných vedením uľahčuje pozíciu na trhu a aj náklady na greenkeeping.

Krok 2. Hlavný greenkeeper musí urobiť rozpočet ihriska tak, aby bol schopný efektívne vykonávať operácie, ktoré vychádzajú z kroku 1. Ak nastáva disproporcía, to znamená, že chcete 5 hviezdikové ihrisko, ale rozpočet nestačí, požadujte od neho argumenty. Ak vám ich dá, treba počúvať a dôverovať. Najhoršie je robiť čiastočné kompromisy. Definujte

svoj štandard jasne. Čo mám na mysli? Rozhodli ste sa, že chcete ihrisko s tromi hviezdami. Pre neho to však znamená počet ľudí, strojov, chémie, benzínu, náhradných dielov, piesku, štrku, ktoré je potrebné naplánovať. Zistíte, že zdroje na to nie sú. Nerobte rozhodnutie, že na fairwayoch si stanovíte 4 hviezdy a na greenoch 3, lebo nemáte dosť veľký rozpočet. Radšej sa rozhodnite ísť vo všetkom na 3 hviezdy. Ak nie sú zdroje, netlačte na viac.

Krok 3. Pred otvorením klubu hlavný greenkeeper vyberá ostatných greenkeeperov, mechanikov a záhradníkov do tímu. Požadujte od neho prípravu plánov a dohodnite si systém týždenných reportov. Budete tak lepšie chápať, čím sa ľudia zaoberajú a nebudete mať pocit, že greenkeeping stojí veľa peňazí, ktoré nie sú nevyhnutné. Greenkeeper tak hneď od začiatku chápe, čo a v akej forme sa od neho požaduje. Ak chceme zabezpečiť prácu greenkeeperov včas, musí táto komunikácia prebehnúť súbežne v čase, kedy sa schvaľuje rozpočet a tiež pred tým, než začnú marketingové oddelenie, personálne oddelenie a IT oddelenie svoje prípravné práce.

Pravidlá pre prácu golfovej akadémie a golfovej recepcie
Golfové ihrisko vzniklo kvôli golfu = hre, ktorú sa treba naučiť. Hre, v ktorej sa dá súperiť. Hre, pri ktorej sa budujú rodinné, priateľské

a obchodné vzťahy. Golfová akadémia je miesto, kde sa „rodia“ noví a zlepšujú existujúci golfisti. Je to škola, kam vždy radi zavítame, ak máme radi učiteľa. Je to škola, ktorá šíri svoje dobré meno cez svojich žiakov. Je to dlhý proces a akákoľvek chyba v škole, chýbajúce investície či nízka kvalita trénerov, sa prejaví veľmi rýchlo v nízkych príjmoch klubu a neplnení rozpočtu. Tréneri sú zahraniční i tuzemskí. Sú špecializovaní na deti a juniorov, na dospelých, na seniorov. Sú športovo-technicky orientovaní alebo takí, ktorí vás precítia. Koho chceme? Takého, ku ktorému sa vracajú ľudia. Cítia, že sa zlepšujú a nepriamo nám pomáhajú naplňať rozpočet. Ak trénerovi nerastie počet nových golfistov, ak je nízky záujem o zlepšenie, asi nie je ten správny. Golfová recepcia musí vedieť ako rýchlo a správne vybaviť zákazníka. Ja som väčšinou robila pravidelné tréningy, kedy sme s personálom hrali situácie príchodu rôznych zákazníkov s rôznymi želaniami. Opakovaním simulovaných situácií, ktoré som vždy stopkami merala, som si porovnávala počas školiaceho mesiaca zlepšenie v rýchlosti a kvalite

vybavovania zákazníkov. Ak predaj tee time jednému hráčovi trval 1,3 minúty a po 3 opakovaniach sme docielili pokles času na 30 sekúnd, vedela som, že s týmto človekom na tejto pozícii mám perspektívu. Tréningov bolo veľa a zapojila som celý personál, čím som nielen mala „hercov“ na tréning vybranej pozície, ale „herci“ tak mali možnosť pochopiť, aké želania môžu byť, čo predávame, čo hovoríme a učili sa tak prirodzenou cestou.

Tréning marshalov

Je nemenej dôležitý, nakoľko sa okrem dennodennej práce zúčastňujú aj na organizovaní turnajov. Najmenej mesiac do otvorenia klubu by mali byť vyškolení. Pred daným turnajom tak treba podstatne menej času na jeho zorganizovanie. Je to profesionálnejšie a menej stresujúce pre golfistov a personál. Taktiež treba zaškoliť personál na prípravu štartovacích listov, prepočítavanie výsledkov jednotlivých formátov turnajov, aby tým klub nebol limitovaný. Nedá mi nespomenúť príhodu z môjho tréningu dievčat na golfovej recepcii pred novou sezónou 2010. Rozhodli sme sa zaradiť nové formá-

ty hry s HCP (handicap = úroveň hracích schopností hráča) vyrovnaním. Keďže software Albatros, s ktorým som pracovala má špeciálny modul competition, trénovali sme zadávanie výsledkov turnaja do systému. Software mal správne prepočítať hrací HCP a vytvoriť štartovú listinu, následne správne zadať údaje zo score kariet a prepočítať výsledky turnaja. Ja som nielen merala čas, ale kontrolovala aj správnosť v postupoch. Simulovali sme príchod hráčov a úlohou bolo, aby sme obslúžili hráča zaregistrovaného na turnaj v časovom limite a následne, aby prepočet jeho výsledkov nebol dlhší ako jedna minúta na každého. Cieľom je, aby sa neoneskoril štart turnaja oproti plánu a aby výsledky a dojem z turnaja boli profesionálne. V čom spočíva príhoda? Na konci školení sa vytvo-

dovoleniek za minimálne 5000 EUR na človeka na 10 dní, vie na koho sa má orientovať a kde umiestňovať PR. Toto všetko by mali byť údaje známe investorom ešte pred začatím stavby, keď sa robí feasibility study = štúdia uskutočniteľnosti zámeru. Marketing na toto iba nadväzuje a materiál mu musí byť dostupný. Tiež je potrebné pripraviť logo a názov golfového klubu. Treba vypracovať krátku informáciu o klube. Čo je jeho cieľom, kto sú jeho zákazníci? Na akej úrovni chce poskytovať svoje služby? Marketing musí jasne vedieť, čo ide promovať, na aké ihrisko a s akými službami hráčov pozýva. Najhoršie je to, ak promujeme kvalitu a rozsah služieb 5 hviezd, pričom zákazník platí za 3 hviezdy. Po takejto chybe presvedčíť zákazníka, aby prišiel znova, je ťažké. Ihrisko

rilo súperenie kolegov a dokonca sa robili stávky, kto z nich urobí úlohu najrýchlejšie a bez chýb. Dospeli sme k tomu, že sme zaviedli ocenenie „najrýchlejší turnajový administrátor“. Sami sebe tak zamestnanci vytvorili motivačný stimul k tomu, aby sa zlepšovali v jednej zo svojich činností = samomotivácia.

Príprava marketingového plánu a komunikácia klubu s vonkajším svetom

Marketing by mal mať zadefinované ciele, na základe ktorých bude schopný vykonávať aktivity na ich dosiahnutie. Ak chceme, aby sa o ihrisku dozvedela tá časť trhu, ktorá je definovaná ako veková skupina 35 – 45 rokov, s príjmom nad 1500 EUR a s deťmi, marketing dostáva informáciu, na koho má nacieliť svoje aktivity. Ak marketingové oddelenie klubu dostane úlohu, aby ihrisko bolo súčasťou siete hotelov či cestovných kancelárií s ponukou

musí mať stanovený štandard a ten promovať a komunikovať. Štandardom je to, čo sme schopní ponúkať stále, v ktorúkoľvek hodinu v štandardnej kvalite. Dôležité je, aby golfové ihrisko a infraštruktúra boli na rovnakej úrovni kvality. Čo mám na mysli? Je to moja skúsenosť, kedy investori vybudujú infraštruktúru na luxusnej úrovni (veľmi drahé vybavenie, drahé materiály a dizajn), ale obsadia personálom s nízkymi mzdami, ktorý nielenže nemá predstavu, čo sa od neho žiada, lebo s takým luxusom sa nestretol, ale nevie sa ani po zaškolení správať a obsluhovať zákazníka prirodzene. Bežne sa stáva, že ak zadáte otázku personálu mimo naučeného textu, nevie ju prirodzenou cestou vyriešiť a zodpovedať. Zostáva zaseknutý, obracia sa na nadriadeného, čím ho časovo brzdi. Na konci je nespokojnosť, lebo ani najdrahší nábytok vám nemôže vynahradiť prirodzený úsmev personálu a schopnosť pružne a rozumne

riešiť problém. Pred otvorením klubu musí marketing zadefinovať i reklamné balíky, predaj ktorých je súčasť príjmov do rozpočtu. Čo chceme predávať? Bilbordy, filmy na obrazovke v reštaurácii, sponzorstvo na turnajoch či organizáciu golfových turnajov musíme jasne definovať vopred, aby sme počas roka nepredávali ten istý produkt raz ako „jablko“ a druhý raz ako „hrušku“.

Základné doklady nevyhnutné pre zákazníka

Najneskôr mesiac do otvorenia klubu by mali byť vyhotovené dokumenty ako sú cenník, balíky členstva, pravidlá a normy golfového klubu, kalendár turnajov, informácie na web stránke, podmienky získania zelenej karty, muštra na turnajové propozície. Musia byť finálne, aby počas posledného mesiaca pred otvorením bolo možné s nimi oboznámiť personál a zaškoliť ich. Ich príprava však začína skôr. Napríklad cenník. Aby sme správne stanovili ceny, potrebujeme poznať situáciu na trhu. Príprava kalendára turnajov je tiež dôležitá. Musíme koordinovať termíny na dôležité turnaje s ostatnými klubmi, aby sa nestalo, že plánujeme detský turnaj, ale účasť bude veľmi nízka, lebo v tom istom období je šampionát juniorov na druhom ihrisku. Rovnako je lepšie plánovať deň otvorených dverí v termínoch sviatkov, kedy je vyššia pravdepodobnosť návštevy potenciálnych nových zákazníkov. Je ešte veľa ďalších vecí, na ktoré treba pri zostavovaní kalendára myslieť, aby nebolo nutné meniť dátumy, čím môže vzniknúť chaos v informovaní zákazníka. Odporúčam začať s prípravou dokumentov tri mesiace pred otvorením klubu. Článkom som sa snažila zosumariovať reálnu skúsenosť z otvorenia a riadenia golfového klubu, ktorou som prešla a pomôcť tak tým, ktorých táto cesta čaká a možno našli v mojich slovách zopár užitočných rád. Budem veľmi rada, ak sa o vznikajúce otázky, prípadne námety z tohto článku so mnou podelíte na stránke www.golffonline.sk či na mojej adrese zatkova@engo.sk.

Martina Zatková

A KDE SÚ ZÁKAZNÍCI?

Možnosťou, ako prilákať zákazníkov golfistov, je spolupráca so susediacimi golfovými ihriskami. Tento model aplikujú i v destinácii Myrtle Beach.

Jerry Kilby tvrdí, že biznis model založený len na golfistoch – turistoch je takmer neudržateľný.

Počas ostatných 15 až 20 rokov v Európe a na Strednom Východe vznikli stovky golfových ihrísk. Mnohé z nich dnes bojujú o green fee a zisky, ktoré prinášajú, sú len zlomkom z predpokladaných.

Mnoho podnikateľských plánov mylne predpokladalo, že golfisti budú bojovať o možnosť hrať na ich obrovských krásnych majstrovských ihriskách.

Počas deväťdesiatych rokov a na začiatku 21. storočia boli vznikajúce ihriská v tradične populárnych regiónoch golfovej turistiky, ako je Costa del Sol a Algarve, rovnako ako v nových destináciách, ako je Turecko, zamerané na prilákanie britských a írskych hráčov. Ale počet britských hráčov zostal viac-menej rovnaký, ba dokonca klesol. Takže dnes viacero destinácií a ihrísk prenasleduje zníženie počtu turistických golfistov. Navyše, v roku 2008 postihla finančná kríza cestovanie za golfom pravdepodobne viac, než akékoľvek iné odvetvie v oblasti cestovného ruchu. Čo sa za týchto okolností dá urobiť pre to, aby golfisti prišli na vaše ihrisko? Väčšina úspešných klubov má rovna-

ký obchodný model: príjmy sú v rovnováhe medzi miestnymi členmi a príležitostnými golfistami. Tých niekoľko golfových ihrísk, ktoré šťastne prežívajú vďaka green fee príjmom (pay-and-play obchodný model) sa nachádza v tesnej blízkosti husto osídlených mestských oblastí, kde má miestne obyvateľstvo ľahký a lacný prístup. Existuje niekoľko výnimiek z tohto pravidla (Kingsbarns v Škótsku je možno jeden). Mnoho z týchto ihrísk má tiež miestne kluby a ponúka vstupenky na celú sezónu, ktoré možno zakúpiť vopred na jeden rok, ako aj ročné členstvo. Golfistom zaberie určitý čas dostať sa na ihrisko a z ihriska. Nedávna analýza golfistov v Holandsku ukázala, že 70 percent z nich necestuje za hrou ďalej ako 40 km.

Golfové ihriská v turistických destináciách musia nájsť spôsob, ako zapojiť a prilákať miestnych obyvateľov. Programy s lekciami pre negolfistov môžu pomôcť. Vypracujte profesionálne programy skupinovej výučby pre ženy, mladých ľudí a dôchodcov – všetky vekové skupiny

sú šťastnejšie, keď sa učia v skupine spolu so svojimi rovesníkmi. Vytvorte flexibilné členstvo tak, aby aj miestni ľudia mohli klub navštíviť za skromnú sumu, pričom zaplatia viac, keď hrajú viac. A nezabudnite: nie je to len o golfe. Členstvo v klube je o socializácii s priateľmi a rodinou, stretnutiach ľudí s podobnými názormi a vášňou. Váš golfový klub by mal byť miestom, kde stretnete nových priateľov, ale ešte dôležitejšie, kam pôjdete s hosťami a budete sa vy aj oni cítiť vítaní.

Usporiadajte spoločenské večery v klubovni, ako napríklad piatkové rodinné večere, ochutnávky vín, večery členov a hostí. Oblečenie v štýle „casual“ a „family-friendly“ podujatia sú kľúčovými prvkami pre úspešné usporiadanie akcie.

Prilákať viac bežných golfistov a golfových turistov je veľmi drahé, ak by ihrisko malo inzerovať a prezentovať sa na všetkých svojich cieľových trhoch. Škandinávia, Nemecko a Holandsko sú plné potenciálnych golfistov pre mnoho stredísk, ale dávaj reklamu do všetkých golfových časopisov vo všetkých týchto krajinách by si vyžadovalo veľký marketingový rozpočet.

Možno by golfové rezorty mali viac myslieť na medzinárodné členstvo pre zákazníkov, ktorí sa zastavia

Jedným z populárnych golfových regiónov je Costa del Sol v Španielsku.

raz za rok. Elektronické newslettre a niektoré ďalšie výhody by boli pre týchto golfistov veľkým lákadlom. Ďalším nápadom je spolupracovať s ostatnými golfovými ihriskami v blízkosti a spojiť svoje medzinárodné marketingové rozpočty s cieľom propagovať svoju oblasť ako golfovú destináciu. Golfisti zriedka cestujú za hrou len na jedno ihrisko, preto to má zmysel. Tento nápad bol veľmi úspešný v rozvoji destinácií ako Myrtle

Beach a Gold Coast v Austrálii. Samozrejme, že kľúčovým prvkom rovnováhy medzi členmi a návštevníkmi je zabezpečiť, aby obe skupiny zákazníkov mohli využívať golfové zariadenia bez toho, aby sa navzájom nepriaznivo ovplyvňovali. Aby ste to dokázali, potrebujete dobrého manažéra klubu, vhodný čas na tee a softvérový systém, ktorý umožní segmentovať čas pre rôzne skupiny hráčov. Občasní návštevníci a gol-

foví turisti nebudú chcieť hrať o ôsmej ráno, je to však ideálny čas pre členov.

Manažér klubu potrebuje komunikovať smerom k členom o výhodách pobytu návštevníkov na ihrisku; platí to aj naopak. Efektívna komunikácia je absolútne nevyhnutná v poloprívatnom klube a klubové internetové stránky a informačné bulletin pre členov sú jedny z najdôležitejších nástrojov v tomto procese.

Či už vygenerujete 40 percent svojich príjmov od vašich členov a 60 percent od návštevníkov, alebo členovia prispejú iba 25 percentami a návštevníci ostatkom, každý klub musí nájsť správnu rovnovahu pre svoje individuálne a miestne podmienky. Skutočnosťou zostáva, že asi 95 percent golfových zariadení v Európe a na Strednom východe sú poloprívatné kluby, kde členstvo v klube je kľúčovým prvkom ich príjmov, ale návštevníci stále zostávajú vítaní.

GOLF COURSE ARCHITECTURE

www.golfcoursearchitecture.net

LEADERSHIP GOLF CONFERENCE 2010

golftatry.sk

golfonline.sk

Majitelia, manažéri a developeri golfových ihrísk, pozývame vás na konferenciu LEADERSHIP GOLF CONFERENCE 2010 s podtitulom

AKO ROZUMNE POSTAVIŤ A EFEKTÍVNE PREVÁDZKOVÁŤ GOLFOVÉ IHRISKO TAK, ABY BOLO DLHODOBO UDRŽATEĽNÉ V KONKURENČNOM PROSTREDÍ.

Miesto konania:

Organizátori:

Termín konferencie:

Registrácia:

Golfový rezort Black Stork, www.golftatry.sk

GOLF INTERNATIONAL, s.r.o. Veľká Lomnica & www.golfonline.sk

24. 8. 2010

www.event.golfonline.sk

ARCHITEKTÚRA PRE NASLEDUJÚCE DESAŤROČIE

**Rozvoj sa síce spomalil, ale dizajn
golfových ihrísk nie je mŕtvý.
Svetových architektov vedú do
budúceho desaťročia štyri trendy.
Povedzme si o nich.**

**Chambers Bay v University Place
vo Washingtone.**

Vo všeobecnosti, ostatných desať rokov bolo pre golfových architektov veľmi dobrých. Robert Trent Jones, Jr. poznamenal, že on i mnoho ďalších dostali veľa voľnosti a možností navrhnuť niekoľko pozoruhodných golfových ihrísk. Jedno z nich, Chambers Bay v University Place vo Washingtone, získalo mimoriadne uznanie, najmä vzhľadom na to, že ide o mestské golfové ihrisko.

Jones hovorí, že Chambers Bay ukazuje možnú budúcnosť vývoja golfového ihriska – mimoriadny dizajn aj pre ihriská otvorené pre verejnosť a cenovo dostupnejšie. Ekonomická situácia počas posledných

18 mesiacov rozhodne spomalila rozvoj súkromných klubov a ihrísk pre horných desaťtisíc, a to najmä v Spojených štátoch. Skončili sa tak dni, kedy architekti mohli vojsť do miestnosti, predložiť svoj multimiliónový plán a spokojní odísť. „Hra prežije,“ hovorí Donald Knott, architekt a spolumajiteľ Knott & Linn Golf Design Group z Mountain View v Kalifornii.

Avšak dnešní architekti musia byť chytrí, aby prežili, a to znamená sledovať najnovšie trendy. Takže, aké typy ihrísk vyrastú v priebehu najbližších desiatich rokov? „Na to má každý svoj názor, ale nie odpoveď,“ myslí si Perry Dye, prezident

Dye Designs z Denveru v Colorade. „Uskromníme sa, počkáme a budeme robiť niečo iné. Predsa neodídeme len tak z trhu. Väčšina z nás to aj tak robí ako vašeň, nie pre peniaze.“

Golf Inc. požiadal viacerých architektov, aby identifikovali štyri najpravdepodobnejšie trendy pre najbližšie desaťročie – kratšie, menej nákladné ihriská, rozvoj v zámorí, renovácie a ekologické ihriská. Pozreli sme sa na svetových architektov a ich projekty, ktoré dokončili počas posledných piatich alebo šiestich rokov, s cieľom identifikovať firmy, ktoré dominujú každému z týchto trendov.

Architekti s hodnotou

Verte tomu alebo nie, niektorí developeri sú vlastne vďační hospodárskej recesii. Niežeby boli spokojní s menej predanými domami, ale tí, ktorí majú v poriadku financovanie, môžu teraz postaviť golfové ihrisko za oveľa menej. Niektoré správy hovoria o úsporách vo výške až 35 percent. Ale všetky úspory budú k ničomu, ak developeri nezmenia svoju cieľovú skupinu.

„Postavili sme príliš veľa ihrísk pre silné populačné ročníky,“ povedal Knott. „Potrebujeme znovu začať stavať pre priemerného človeka a golf sa znovu musí stať cenovo dostupnejšou hrou.“ Dopyt po špeciálnych bonusoch na golfovom ihrisku už neexistuje – u developerov, ani u priemerných golfistov.

Mark Burchfield, superintendant vo Victoria Club v Riverside, Kalifornia povedal, že golf musí byť vnímaný ako bežný šport. Tým chápe kratšie, menej náročné ihriská pre rodiny. Dye tvrdí, že developeri budú uprednostňovať kratšie ihriská, ktoré vyžadujú menej trávnikových plôch na údržbu, a preto sú menej nákladné. Tým sa zníži cena za kolo. „Ako hlboko klesne výška poplatkov?“ pýta sa.

Ostatní súhlasia, že nižšie poplat-

ky budú kľúčom k úspechu, najmä v Spojených štátoch a vo Veľkej Británii. „Mladí si nemôžu dovoliť zaplatiť 120 dolárov za golf,“ povedal Cary Bickler, architekt a majiteľ Cary Bickler, Inc Golf Course Design so sídlom v San Diego v Kalifornii. Bickler má na konte stovku renovácií, vrátane Sail Ho Golf Club v Point Loma v Kalifornii, deväťjamkového ihriska postaveného iba na 17 akroch, kde kolo stojí 14 dolárov. Tvrdí, že je to len príklad toho, k čomu sa golf potrebuje vrátiť. „Ktokoľvek si tu môže zahrať – malé deti, mladšie ženy, starší ľudia,“ povedal.

Na navrhovanie kratších ihrísk má Knott vlastný názor. Tvrdí, že sa to ľahšie povie, ako urobiť, keďže on sám už dlho presviedča klientov, aby sa vybrali touto cestou. Myslí si, že je kladený príliš veľký dôraz na profesionálnych hráčov. Hodnota a hrateľnosť ihriska je dôležitá pre jeho budúcnosť, povedal. Kratšie ihrisko môže byť bližšie k obývaným oblastiam, vyžaduje menej trávnik a vizuálne je zaujímavé. „Dúfam, že golf sa vyberie týmto smerom, ale o tom sa už hovorí dvadsať rokov,“ povedal Knott.

Golf Inc. našiel 10 architektov, ktorí produkujú kvalitný dizajn za prijateľnú cenu. Začali sme so zozna-

mom architektov, ktorí stoja menej ako 500 000 dolárov a potom sa naši redaktori zamerali na kvalitu a typ projektov. Výsledkom je náš prvý zoznam „Architektov s najlepšou pridanou hodnotou“, ktorí vytvárajú kvalitné, ale cenovo dostupné golfové ihrisko.

Hodnota však samozrejme nie je výsadou firiem, ktoré účtujú 500 000 dolárov alebo menej. Niektorí veľkí hráči účtujú viac než jeden milión dolárov a prinášajú mnoho pre developerov, ktorí stavajú vo veľkom. Robert Trent Jones II je najcennejšiou značkou podľa Golf Research Group, ktorá každoročne sleduje hodnotu práce architektov. Golf Research Group sa zameriava na ceny domov, ktoré obklopujú ihriská. Správa ukazuje, že hodnota golfového projektu je v priemere 49 miliónov dolárov, ale keď sa pridá jeden z najlepších architektov, hodnota vzrastie na 90 miliónov.

„Robert Trent Jones II je najcennejšou značkou, projektu prináša priemerné hodnoty vo výške 114 miliónov amerických dolárov – 232 percent navyše oproti priemernému projektu,“ uvádza sa v správe. „Domy pri ihriskách, navrhnutých Robertom Trentom Jonesom II, vykazali najvyššie zhodnotenie počas

**Sail Ho Golf Club v Point Loma
v Kalifornii.**

Lübker Golf Resort v Dánsku.

desaťročného trvania štúdie, 365 percent.“
Nedávne ihriská ako Chambers Bay v štáte Washington, Lübker Golf Resort v Dánsku a Sky Hill Jeju Country Club v Južnej Kórei firme ešte pridali na hodnotu.

Architekti najvyššej hodnoty (v tisícoch)

1. Mungeam Cornish Golf Des.	235 \$
2. Gary Panks Associates	400 \$
3. Schmidt Curley Design	500 \$
4. Jeffrey D. Brauer/GolfScapes	300 \$
5. Ron Garl GC Design	500 \$
6. Stephen Kay-Doug Smith	150 \$
7. John Fought Design	500 \$
8. Gaunt Golf Design	250 \$
9. Raymond Hearn GC Des.	250 \$
10. Dasher Golf Design Inc.	250 \$

Najaktívnejší architekti v Európe, na Blízkom Východe, v Afrike

European Golf Design
Robert Trent Jones II
Nicklaus Design
Niblick Golf Design
Christy O'Connor Jr. Ltd.
Gary Player Design
Peter Chamberlain Golf Course

Development
Gaunt Golf Design
Himmel Golf Design

Najviac aktívnych architektov za morom

Americkí architekti počas posledných desiatich rokov hromadne prechádzali za oceán a väčšina pozorovateľov má dojem, že práve tam v najbližšej dekáde vyrastie väčšina exkluzívnych rezortov.
Čína je v súčasnosti jednotkou, i keď existujú spory, či aj v tejto krajine nespľasne hospodárska bublina. Taktiež vláda nedávno uviedla, že väčšina nedávno otvorených golfových ihrísk bola postavená nelegálne – bez riadneho súhlasu štátu. Tak či onak, projekty vynášajú. Taktiež Knott má veľa práce v Číne, avšak žiadne projekty v jeho domovskej základni v Kalifornii. Počas ostatných troch až štyroch rokov sa výrazne zameriaval na východnú Áziu a Indiu.
„Rozdiel medzi prácou v zahraničí a doma je, že tam na architekta kladú oveľa väčší dôraz, aby ovládal všetko. Architekt tak spolupracuje s ďalšími ľuďmi,“ povedal Knott.

Chce, aby každý, kto je ohľadom budúcnosti golfu skeptický, vedel, že „stavať v zámorí nie je negatívom.“ „Všetci architekti golf milujú,“ tvrdí. „To, čo nás k hre pritiahlo, neodíde.“

Najaktívnejší architekti v Ázii

Golfpan – Fream, Dale & Ramsey Golf Course Architects
Schmidt Curley Design
Robert Trent Jones II
IMG GC Design
Nicklaus Design
Gary Player Design
Greg Norman GC Design
Global Golf Design, LLC

Najaktívnejší architekti v Amerikách (bez USA)

Golfpan – Fream, Dale & Ramsey Golf Course Architects
Nicklaus Design
Gary Player Design
International Golf Design
Greg Norman GC Design
Thomas McBroom Assoc.
Carrick Design

Zelení architekti

V súčasnosti verejnosť trvá na golfo-

ových ihriskách, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu, pričom súčasne poskytujú dostatok atraktívnej zelene pre golfistov, milovníkov prirodzeného prostredia a prírody. Raz vytvorené udržateľné prostredie rastie a prekvitá samo. K výhodám tak patria nižšie náklady na údržbu, efektívnejšie využívanie vody a chemikálií a lepšie voľné priestranstvo. Zmena využitia znižuje náklady na zavlažovanie, hnojivá a pesticídy. Dye hovorí, že „byť zeleným“ je o spotrebiteľskom prístupe. „Sme bližšie k tomu, aby sme boli na 100 percent zelení,“ povedal. „Vždy sme boli aktívni, ale nemali sme technológie. Teraz máme.“ Obnovenie prirodzeného prostredia na ihrisku je ideálne. „Golfisti chcú vidieť zoo,“ hovorí Dye. „Nemôžeme dovoliť, aby bola ďalšia generácia zastrašená designom. Môžeme použiť vizuálnu stimuláciu, ale ihrisko musí byť hrateľné.“
Všeobecné poučenie pre budúcnosť dizajnu golfových ihrísk znie: navr-

hovať ihriská, ktoré stoja na vlastných nohách. „V tom spočíva kúzlo, základná hodnota,“ dodal Bickler.

„Najzelenší“ architekti podľa Golf Inc.

Hurdzan/Fry Environmental Golf Design
Forrest Richardson & Associates
Robert Trent Jones II
Vickie Martz (Formerly with Arnold Palmer Design)
William R. Love Golf Course Architecture

Architekti renovácií

Renovácia je hlavnou náplňou práce amerických a britských architektov. So starnutím ihrísk by sa táto práca mala ešte posilniť. Zavlažovací systém vydrží 10 až 30 rokov, kým musí byť vymenený. Zavlažovacie potrubie má životnosť 15 až 30 rokov. V USA je pritom viac ako 2 800 ihrísk postavených v rokoch 1970 a 1985. Ale aj 3 000 ihrísk, ktoré fungujú od roku 1985 a 1995 a čoskoro budú potrebovať renovovať. „Najväčšie množstvo golfových ih-

rísk bolo otvorených medzi rokmi 1965 a 1995,“ povedal Forrest Richardson, architekt so sídlom v Arizone. „Väčšina z nich ešte neurobila žiadne renovačné práce. Dnes fungujú „v nadstavenom čase“ a potrebujú obnovu.“ Richardson tvrdí, že mnoho ihrísk bude nútených rekonštruovať, aby sa udržali na trhu.

Najaktívnejší „renovační“ architekti

Forse Design
Stephen Kay-Doug Smith
Lohmann Golf Designs Inc.
Mungeam Cornish Golf Design
Hawtree Ltd.
Cary Bickler Inc.
Northeast Golf Co.
Dasher Golf Design Inc.
Rulewich & Fleury Golf Design
Nicklaus Design

www.golfincmagazine.com

PLÁNUJE SA 63-JAMKOVÝ REZORT V THAJSKU

Koncom tohto roka sa v Thajsku očakáva otvorenie prvého „drahocenného pokladu golfového sveta“.

Pornsit Sriorathaikul, riaditeľ developerskej spoločnosti The Royal Gems Golf City Co Ltd, plánuje postaviť na ploche 230 ha na severovýchode Bankoku unikátny 63-jamkový golfový komplex. Sriorathaikul si sám zahral na takmer všetkých najvýznamnejších svetových ihriskách a dokonca postavil aj svoje vlastné, Royal Gems Golf & Sports Club. Zo svojho druhého golfového dobrodružstva chce Sriorathaikul spraviť vyhľadávanú destináciu. Prvé ihrisko v Royal Gems, nazývané Dream Arena, by malo svoje brány otvoriť na jeseň 2010. V Royal Gems ho nazývajú replika-ihrisko, ale jeho dizajnér, Ron Garl z floridského Lakelandu hovorí, že bolo

len „mierne“ inšpirované niektorými svetovo známymi jamkami. Sriorathaikul dúfa, že prerazí s druhým ihriskom, nazvaným Moon Walker, v roku 2012. Toto 18-jamkové osvetlené ihrisko naprojektuje Lee Schmidt zo Schmidt-Curley Design. Tretie ihrisko, 27-jamková „D Legend“, bude určené špeciálne pre major turnaje. Pripraví ho Andy Dye z Perry O. Designs. Sriorathaikul dúfa, že stavať sa začne v roku 2014. Sriorathaikul, ktorý je tiež prezidentom Thajskej golfovej asociácie a hosťiteľom tohtoročného Asia Pacific Golf Summit vie, že samostatne stojaci golfový komplex nie je cestou k rýchlemu zisku. „Bez rozvoja nehnuteľností nemusí golfové ihrisko

fungovať, pretože práve nehnuteľnosti prinášajú potrebnú synergiu. My však chceme vybudovať čisto golfové ihrisko a myslíme pritom najmä na kvalitný manažment a údržbu,“ povedal. Súčasná doba otváraní nových ihrísk v Thajsku nepraje. Národ sa zmieta v politických zmätkoch. Tie odstrašili dovolenkárov, s ktorými sa počítalo v rozvrhoch na tees. Napriek tomu Royal Gems Golf City Company oznámila, že predala už 600 členstiev do Royal Gems a očakáva, že svoj cieľ – 1000 predaných členstiev – splní do konca roka.

www.golfincmagazine.com

AMERICKÝ GOLFOVÝ SVET TRÁPIA INÉ PROBLÉMY AKO UKRAJINU

Steve Forrest, jeden z popredných golfových architektov Hills/Forrest.

Steve Forrest je jedným z popredných golfových architektov a zároveň aj jedným zo spolumajiteľov svetoznámej spoločnosti „Hills/Forrest“. Tá postavila už viac ako 300 golfových ihrísk v rôznych kútoch sveta. Vyše 70 z nich získalo ocenenia.

Všetko sa to začalo, keď v roku 1979 Forrest dokončil štúdium na fakulte krajinného inžinierstva na Virginskej Univerzite. Už o tri roky neskôr začal pracovať pre Arthura Hillsa, a tak sú to už tri dekády, odkedy je zaangažovaný do všetkých fáz výstavby golfových ihrísk – od projektovania a návrhu dizajnu až do samotnej realizácie.

V súvislosti s vývojom projektu nového golfového ihriska na Ukrajine Steve priletel z Ruska (kde sa práve zahajuje výstavba dvoch nových golfových ihrísk – Forrest Hills Golf Club v Moskve a súkromného, 18-jamkového ihriska Nikolaev Gardens

v Papušove), aby si obzrel územie, zoznámil sa s ľuďmi a poskytol tiež exkluzívne interview pre Golfonline NEWS.

Steve, keby ste mali možnosť postaviť golfové ihrisko v ľubovoľnej časti planéty, ktoré miesto by ste si vybrali?

Chcel by som postaviť golfové ihrisko buď na pobreží Tichého oceánu, alebo niekde v Canadian Rockies. Nepoznám totiž dramatickejšie miesta na zemi.

V súčasnosti pôsobíte v Rusku. Prezradte nám niečo o tamajších pro-

jektoch. Je to Vaša prvá skúsenosť s východnou Európou?

Áno, naozaj v posledných rokoch nielen naša spoločnosť, ale aj mnohí ďalší golfoví architekti a dizajnérske firmy začali rozširovať svoju pôsobnosť aj do východnej Európy, krajín bývalého SNŠ a vášho bližšieho zahraničia. Je to asi preto, že trh golfu sa tu len začína rozvíjať, prvé kroky sú už podniknuté a teraz sa očakáva prechod do ďalšieho štádia. Tým sú zložitejšie golfové ihriská i zaujímavejšia infraštruktúra golfových rezortov. Majúc prístup k informáciám o golfe, ľudia využívajú služby známych dizajnérov, čo hovorí o rozvoji, raste a nielen o tom. Každopádne, podstata už nespočíva v tom, aké bude ihrisko pre hráčov.

My sme v Rusku, pretože sa tu stavajú golfové ihriská, a z toho sa treba radosť. Keď sme sa sem chystali, mal som určité predsudky ohľadom mentality a životných zvykov. Veď história, ktorú má za sebou táto krajina spolu s ostatnými štátmi bývalého Sovietskeho zväzu, nie je vôbec jednoduchá, a to sa mohlo odrážať aj na

Golf Club of Georgia, od Hills/Forrest.

dnešnej generácii mladých ľudí. Bol som milo prekvapený tým, že komunikácia s ruskými investormi sa prakticky ničím neliší od tej s americkými alebo západoeurópskymi. Teraz sa venujeme výstavbe Forrest Hills Golf Clubu v Moskve a súkromného, 18-jamkového ihriska Nikolaev Gardens v Papušove. Práce prebiehajú úspešne, je potešujúce, že sa nevy-skytujú problémy s financovaním a že nemusíme riešiť problémy, ktoré sa nás netýkajú. Venujeme sa iba projektom, čo nám prináša neskutočnú radosť a dobrý pocit.

Rusko je naša prvá skúsenosť v tejto časti sveta, ale pevne veríme, že nie je poslednou. Krajinné inžinierstvo Ukrajiny veľmi praje výstavbe a vytvoreniu nových golfových ihrísk.

Aká je situácia v USA a v západnej Európe? Ako veľmi podľa Vás kríza ovplyvnila golfový biznis?

Ovplyvnila, a ešte ako! Teraz na druhej strane oceánu nielenže sa nestavajú nové golfové ihriská, ale všetci narazili na iný problém – je príliš veľké množstvo golfových ihrísk a príliš málo hráčov, ktorí by zaplnili už existujúce golfové kluby. Povolanie golfového dizajnéra a architekta sa stáva viac a viac lákavejším pre mladú generáciu. A je prirodzené, že všetci, v prvom rade investori, chcú stavať ďalšie, rôznorodé ihriská. Ale kto na nich bude hrať? Neberúc ohľad na to, že v USA sa dá hrať golf za viac ako dostupnú cenu, proces pribudnutia nových hráčov sa zastavil, avšak počet nových ihrísk neustále narastá. Je nevyhnutné hľadať nových hráčov, rozvíjať detský golf, lebo práve v de-toch sa skrýva budúcnosť golfu.

I kríza sama o sebe určite ovplyvnila golfový biznis. Ľudia si začali viac vyberať a viac pozornosti venovať pomeru kvality a ceny. Osobne si myslím, že kríza sa treba aj poďakovať, lebo prinútila všetkých pôsobiacich v golfovom priemysle zamyslieť sa nad zmenami a začať radikálne niečo meniť v riadení biznisu, zákazníckom servise a financovaní. Golf ako biznis jednoznačne potrebuje výrazné zmeny a nové riešenia, a to jednoznačne i v USA.

Na Ukrajine existujú štyri plnohodnotné golfové kluby (dva pri Kyjeve a ďalšie dva v mestách Charkov a Lvgansk). Golf hrá pravidelne približne 150 až 200 ľudí. Samozrejme, my všetci, pracujúci v golfovom odvetví, ale aj všetci golfisti chcú, aby sa golf rozvíjal, aby sa stal populárnejším športom a aby sa objavilo viac hráčov. Ako sa to dá dosiahnuť? Ako toto prebiehalo v USA?

Myslím, že prvotným problémom, brániacim rozvoju ukrajinského golfu, je prehnaná, úmyselná elita. Ako sa môže golf rozvíjať, vkročiť medzi masy, pokiaľ sa táto hra propaguje ako elitná a prístupná len pre vyvolených ľudí s vysokým postavením? Človek by si aj chcel skúsiť zahrať golf, ale bojí sa vkročiť do golfového klubu, nakoľko nevie, či patrí medzi vyvolených. Toto odpudzuje potenciálnych hráčov a klientov. Golf sa musí stať jednoznačne dostupnejším pre masy, najmä cenou. Chápem, že golfový biznis nie je charitatívnou záležitosťou pre investorov a že všetci chcú čo najskôr návrat preinvestovaných prostriedkov, ale som si istý, že počet nových hráčov, ktorí prídu v prípade,

že golf zlacnie, navráti všetky investície. Netreba sa uzatvárať, netreba pridávať golfu viac elitárstva, ako v ňom bolo od jeho počiatkov. Pokiaľ chcete na golfe zarábať a zároveň ho aj rozvíjať, urobte golf prístupný pre všetkých. Z morálneho aj z materiálneho hľadiska.

No a samozrejme, detský golf! Bez rozvoja tohto smeru, bez navádzania nových, mladých golfistov od ich skoreho detstva, golf nebude dostatočne populárny pre budúce generácie, i keby sa stal masovo prístupným. A za takých 50 až 100 rokov ho nebude mať kto vôbec hrať. Rozvoj detského golfu – to je budúcnosť!

Ako a kedy ste Vy začali hrať golf? Aký mate hendikep? Hrávate často?

Lásku ku golfu vo mne prebudil môj starší brat. Začal som hrať ešte ako študent strednej školy. Práve v tom čase, v golfovom klube, ktorého členovia boli aj moji rodičia, som na 16. jamke spravil môj prvý hole-in-one. Ale, bohužiaľ, vtedy som sa k tomu nemohol priznať, mal som len 18 rokov a musel by som celý klub a všetkých hráčov pozvať na drink, čo som si vtedy ešte nemohol dovoliť (smiech). Neskôr mi však môj brat, ktorý o tom jediný vedel, poslal ocenenie „tajná hole-in-one“ z 13. júla 1974, čo bolo veľmi príjemné.

Teraz nehram tak často golf, ako by som si prial, ale občas sa mi to podarí. Momentálne nemám oficiálny hendikep, potvrdený USGA, no zvyknem hrať 18-jamkové ihriská. Môj najlepší výsledok je 76, ale na väčšine ihrísk to v priemere vychádza niekde medzi 85 a 95. Kvôli tomu, že, bohužiaľ, nehram systematicky (napríklad keď som hosťom na nejakej konferencii, hrám päťkrát za týždeň a potom si nezahrám aj celé tri ďalšie týždne), sú moje výsledky samozrejme nestabilné.

Steve, ktoré je Vaše najobľúbenejšie golfové ihrisko?

Nikdy som nevedel odolať mohutnosti Turnberry, ktoré sa nachádza na juhozápadnom pobreží Škótska. Je tam pompézny starý hotel rozprestierajúci sa na vysokých kopcoch s jedinečným výhľadom na dve nádherné golfové ihriská a more.

Katya Voloschenko
www.golfonline.com.ua

RENOVUJEME A PRIPRAVUJEME GREENY NA JESEŇ

Green s vyčistenou plochou
od krovinatého a lesného
porastu.

Jeseň je obdobím, kedy sa na golfových ihriskách chýli golfová hra pomaly ku koncu a golfové trávniky treba pripraviť na zimu. Renováciu greenov nemožno zanedbať.

Údržbové operácie vykonávané na jeseň sú dosť podobné vo väčšine krajín strednej Európy. To, či sa na ihriskách bude hrať aj počas zimy, závisí najmä od geografickej polohy golfového ihriska. Všeobecne sa na začiatku októbra a s rýchlo klesajúcim počtom hodín denného svetla končia i súťaže golfistov, turnaje či firemné dni na golfových ihriskách. Toto všetko má vplyv na to, kedy sa začínajú renovačné práce na trávnikových plochách. Práce vykonávané v rannej fáze môžu byť nebezpečné pre hru i prípadné príjmy ihriska, avšak príliš neskorý termín renovačných prác môže byť riskantný z hľadiska nevhodných poveternostných podmienok, nižšej teploty pôdy a zvýšenej vlhkosti. Je preto nutné nájsť rovnováhu medzi agronomickými podmienkami a ekonomickými aspektmi. Taktiež chladné a vlhké podmienky počas jesene budú zvyšovať riziko výskytu ochorení. Priprava ih-

riska na zimu a obdobie najmenej štyroch mesiacov pozastaveného rastu je rozhodujúca, potrebuje spoľahlivé naplánovanie všetkých aktivít a zrealizovanie potrebných prác na čas.

Nevyhnutné kľúčové úlohy sú nasledovné:

- Zníženie frekvencie kosenia a zvyšovanie výšky kosenia
- Aerifikácia a top dressing na hlavných hracích plochách
- Uzavretie zavlažovacieho systému a vypustenie závlahového systému
- Stratégia prevencie chorôb
- V prípade potreby kontrola a ochrana trávniku pred dažďovkami
- Posezónne opravy opotrebovaných a poškodených plôch
- Dosev opotrebovaných, slabých a poškodených plôch
- Úprava priekop, svahov a nevyhovujúcich uhlov
- Odstránenie a zber listov

- Potenciálne drenážne práce
- Plánovanie všetkých zimných projektov
- Priprava rozpočtu a plánovanie na budúci rok

GREENY

Aby golfové greeny dokázali „prežiť“ dlhotrvajúce obdobie dormancie s teplotami nižšími ako 0 °C, s nízkou intenzitou slnečného žiarenia a vysokou úrovňou zrážok, musia byť predovšetkým v dobrom zdravotnom stave. To znamená, že trávnik by mal mať dobrý koreňový systém, dostatočnú hustotu, zodpovedajúcu zásobu sacharidov a nemal by byť poškodený žiadnym z možných stresov ako napríklad sucho, záťaž alebo poškodenie chorobami.

Životné prostredie

Na spomínané požadované vlastnosti zdravého trávniku má v prvom rade vplyv životné prostredie, v ktorom trávnik vyrastá. Je dôležité zabezpečiť pre každý jeden green na golfovom ihrisku maximálne množstvo slnečného žiarenia a tiež pohyb vzduchu, ktoré sú potrebné pre udržateľný rast. Ak pre tento cieľ treba okolité stromy zostrihať alebo dokonca odstrániť, potom tak urobte, najmä ak ide o ne-

žiaduce kroviny. Zatienený trávnik je menej schopný fotosyntetizovať, nie je dostatočne pevný, horšie odoláva záťaži a napadnutiu chorobami.

Drenáž

Trávnik má najlepšiu šancu na prežitie zimy, ak je suchý a pevný zároveň. Kľúčovou požiadavkou sú kvalitné povrchové i podpovrchové drenážne systémy, ktorými sa musí zabezpečiť zachytenie a odvedenie vody z povrchu greenov. Drenáž musí vodu rýchlo dostať preč z hracej plochy a viesť ju cez koreňovú vrstvu až k drenážnej vrstve. V prípadoch bez drenáže, napríklad pri starších greenoch založených na pôde, je však tiež nutné zabezpečiť určitú formu drenážneho odvodnenia. Môže to byť realizované

ako aerifikácia dlhými hrotmi, rotačná dekompakcia, aerifikácia metódou drill alebo stlačeným vzduchom.

Kontrola plsti

Akýkoľvek prebytok organických látok (vrstva plsti viac ako 15 mm) zníži rýchlosť infiltrácie, a preto je potrebné odstrániť čo najviac tohto materiálu, a to kombináciou skarifikácie s nožmi so šírkou čepeli 3 mm, aerifikáciou dutými hrotmi a pieskovaním, čím zabezpečíme, že greeny zostanú pevné a suché. Tieto zásahy je lepšie vykonať skôr, aby mali greeny dostatočný čas na zotavenie.

Aerifikácia

Bez ohľadu na odvodňovacie schopnosti greenov je potreba aerifikácie

Top dressing

Po aerifikácii by sa mal na povrch greenov aplikovať materiál tvorený predovšetkým pieskom so stredne veľkými pieskovými časticami. Príliš jemný materiál by mohol spôsobiť upchanie povrchu a zníženie infiltračnej schopnosti. Účelom top dressingu pieskom je zabezpečiť dostatok pórov v koreňovej vrstve, ako aj spevnenie a urovnávanie povrchu greenu. Veľmi jemné prepieskovanie povrchu pieskom môže byť vykonané na konci jeseni a v zime, ale iba ak to dovoľujú vonkajšie podmienky.

Hnojenie

Vzhľadom na nedostatok rastovej sily a nízkej teploty pôdy (pod 6 °C) bude trávnik vyžadovať pomerne málo,

Pravidelný top dressing
je základom kontroly nad
plstou.

napr. vložení niekoľkých bočných drenážnych rúr vzdialených od seba tri a osem metrov, s možnosťou prídania sekundárnej drenáže uloženej do piesku. Ide o efektívny spôsob, pri ktorom môže byť green dokončený za pár hodín pomocou približne štyroch ton piesku, ktoré sa vložia do úzkych kanálov v hĺbke 200 mm a od seba vzdialených 250 mm. Tu by som zdôraznil, že drenážne práce v takomto rozsahu by mali byť „krajným opatrením“, nakoľko narúšajú hru a sú nákladné. Preto by som najprv odporúčal vyskúšať alternatívy

koreňovej oblasti jednou z hlavných úloh v manažmente trávniku, bez ohľadu na ročné obdobie. Cieľom je vytvárať zvislé kanály pre pohyb vody, umožniť prístup kyslíka do koreňovej vrstvy a odstránenie oxidu uhličitého. Nemožno zabudnúť na pôdne baktérie. Tie dokážu prežiť iba v oksyločenej pôde. Napomáhajú pri rozklade organických látok i aplikovaných hnojív, a tak sú nevyhnutné pre zdravie trávnikov. Dobrá koreňová hĺbka tiež znamená väčšie zásoby sacharidov, čo je ďalšia z výhod aerifikácie.

a to vo forme dodatočnej výživy aplikovanej na začiatku jesenného obdobia. Aby trávnik dokázal prežiť, potrebuje malú zásobu výživových látok, ktoré by mali byť dodávané len v menších dávkach. Jesenná výživa by sa mala sústrediť na nízke množstvo dusíka, vyššiu hladinu draslíka a pravidelnú doplnkovú výživu železom. Hnojivá obsahujúce vápnik, horčík, výťažky z morských rias a fosforečnany pomáhajú chrániť rastliny počas jesene a zimy, ale presné prihnojenie takýmito prípravami by malo byť založené na individuálnych požiadavkách každého

Na skarifikáciu a pieskovanie je vhodný stroj Graden.

trávnika. Kľúčovým cieľom je však rastlinu posilniť a ochrániť pred zimou a chorobami.

Regulácia chorôb

Pre mnoho klubov je ochrana pred chorobami hlavnou požiadavkou, obzvlášť, keď už klub s určitou chorobou v minulosti musel bojovať. Veľa bude záležať na konkrétnych okolnostiach. Vychádzajúc z praxe možno povedať, že trávník zložený prevažne z lipnice ročnej bude najviac citlivý na antraknózu, plesň spôsobenú rodom *Fusarium* a neskôr na plesň snežnú. Nákaza je najviac pravdepodobná v trávníku, ktorý je slabý, rastie v nevhodných stresujúcich podmienkach, ktoré len napadnutie chorobou podporia, a to najmä v prípade nevyhovujúceho životného prostredia trávnika. Prevencia je lepšia ako liečba a spoliehanie sa na fungicídy nie je ani ekologicky ani ekonomicky prijateľné. Regulácia chorôb musí byť súčasťou integrovanej ochrany proti škodcom a chorobám, ktorej kľúčovými zásadami by malo byť vytvorenie vhodných pôdnych podmienok, zdravšieho trávnika schopného vyrovnávať sa so stresom a znížiť dlhodobú vlhkosť na povrchu trávnika. Kľúčové úlohy pre kontrolu chorôb sú nasledovné:

- Trávník chrániť pred stresmi, napr.

- stres zo sucha, taktiež koncom leta nekosiť veľmi nízko.
- Počas aerifikácie udržiavať povrch greenov suchý, kontrolovať množstvo plsti a používať zmačadlá.
- Maximalizovať pohyb vzduchu a množstvo slnečného žiarenia, ako je to možné.
- Zabezpečiť nízku úroveň dusíka, vysokú úroveň draslíka a prídavok železa a morských rias, čím sa posilnia bunkové steny rastliny.
- Vyhybať sa ťažkému top dressingu, ktorý by mohol upchať povrch trávnika.
- Nepoužívať alkalické piesky.
- Použitie fungicídov preventívne skôr, než sa ochorenie pravdepodobne vyskytne, napr. na zatienených greenech.

Kosenie

Frekvencia kosenia sa bude líšiť na jednotlivých golfových ihriskách v závislosti od rastu trávy. Výška kosenia by nemala spôsobiť trávníku stres a takisto sa bude líšiť v závislosti od druhu trávy. Psinček sa zvykne kosiť nižšie približne na 4 mm, na rozdiel od kostravy, ktorá sa kosí na 5 mm, alebo dokonca v priebehu jesene i vyššie. Valcovanie, grooming a vertikácia by mali byť obmedzené len na príležitostné použitie v tomto ročnom období, ale je to opäť špecifické podľa konkrétnych podmienok ihriska. Keľovanie

je v porovnaní s kosením taktiež vhodné a pre trávník menej agresívne.

TEES

I niektoré časti tees vykazujú na konci sezóny známky opotrebenia, a to najmä na kratších jamkách či jamkách s par 3. Stres zo sucha môže byť ďalším faktorom vplyvujúcim na zhoršenie kvality či úplné zničenie trávnika, preto musia byť vykonané nápravné práce. Po aerifikácii či skarifikácii, môže nasledovať dosev, pri ktorom je nevyhnutné zabezpečiť dobré spojenie osiva a pôdy. Nasleduje top dressing, ktorým sa osivo prekryje a poskytne dostatočnú ochranu pri klíčení. Väčšina ostatných operácií v rámci údržby tees je podobná ako pri greenech.

Súhrn

Zdravý trávník rastúci v zdravom životnom prostredí poskytne tie najlepšie podmienky pre hru aj počas blížiacej sa zimy. To sa zúročí aj počas nasledujúcej jari, pretože zdravý trávník ľahšie vydrží záťaž počas zimy, nízke teploty a tlak z možných ochorení. Preto je veľmi dôležité využiť všetok čas, ktorý je k dispozícii na splnenie kľúčových úloh a naplánovaných renovačných prác.

Laurence W Pithie MG
www.turfmasterone.co.uk

Czech Open 2010, turnaj série European Tour sa blíži!

Najvýznamnejšia golfová udalosť roku v strednej Európe, turnaj európskeho okruhu PGA sa uskutoční od 19. do 22. augusta. Hostiteľom bude rovnako ako vlani Prosper Golf Resort Čeladná. Po vlaňajšej premiére, kedy sa Česká republika po viac ako desiatich rokoch stala opäť miestom najvyššej európskej profesionálnej súťaže, sa do Čeladnej vráti golfová elita.

Napriek pôvodným predpokladom, že sa tohtoročný turnaj uskutoční na novom The Middle Course, sa manažment turnaja rozhodol pre rovnaké ihrisko ako vlani. Sedemnást jamiek sa bude hrať na The Old Course a 18. jamka na The New Course. Podľa vyjadrení mediálneho manažéra turnaja Víta Koďouska, nové jamky 15 a 16 neboli v dôsledku tuhej zimy a jarných povodní v zodpovedajúcej kondícii a organizátori tak pochopiteľne nechceli riskovať prípadnú nespokojnosť predných profesionálnych hráčov.

Ďalšou veľmi pozitívnou zmenou je rozhodnutie o zrušení vstupného. Všetka snaha organizátorov smeruje k tomu, aby sa akcia stretla so širokou podporou golfovej verejnosti a disponovala prvotriednou diváckou kulisou. Len pre porovnanie, v minulom roku stáli vstupenky na prvé dva dni 600 Kč/deň a na finálové víkendové boje 900 Kč/deň. Aj napriek týmto nízkym čiastkam bola návštevnosť prvé dva dni vždy 2000 divákov a finálové kolá videl dokonca trojnásobný počet fanúšikov. „Chceme, aby prišlo čo najviac divákov a dúfame, že vďaka voľnému vstupu k nám pricestujú golfovi fanúšikovia z celej Českej republiky

a vytvoria ešte lepšiu atmosféru ako bola vlani,“ povedal hlavný promotér turnaja Stephen A. Flanagan. Každý, kto bude chcieť turnaj navštíviť sa musí zaregistrovať na oficiálnych stránkach turnaja www.czechopen2010.cz a na e-mailovú adresu mu príde správa o vygenerovanom identifikačnom čísle. Následne si divák vyzdvihne elektronickú vstupenku, ktorú si vytlačí. Alfou a omegou kvalitného golfového turnaja je však hráčska účasť. Tej iste výrazne pomôže aj dátum turnaja, posunutý bližšie k nominácii na Ryder Cup. Vďaka tomu sa z Czech Open 2010 stala extrémne žiadaná udalosť, keďže európski hráči budú mať jednu z posledných možností získať potrebné body k nominácii na prestížny súboj medzi Európou a Amerikou. V neposlednom rade treba povedať, že turnaju určite pomôžu aj pozitívne ohlasy od hráčov, ktorí sa zúčastnili vlani. Rozpočet Czech Open prevýši 100 miliónov českých korún. „Aby všetko zodpovedalo štandardu European Tour, pod túto hranicu sa ani ísť nedá,“ uviedol Flanagan. Istá je účasť populárneho českého rodáka Alexa Čejky, Španiela Miquela Jiménez, v jednaní sú aj Američan John Da-

ly či jeden z najlepších súčasných Európanov, Angličan Ian Poulter. Rezort túto sezónu disponuje aj väčším zázemím, golfisti teda nebudú dochádzať z Ostravy, ubytovaní budú priamo v Čeladnej.

O ihrisku

The Old Course, ihrisko, ktoré dostalo súčasnú podobu v roku 2004 je výzvou pre golfistov všetkých výkonnostných kategórií. Vďaka citlivému zakomponovaniu do Moravsko-slezských Beskyd a zachovaniu pôvodných lesíkov pôsobí dojmom, že je tam odjakživa. Úzke fairways, dokonale umiestnené bunkre, každá jamka je individualita. Unikátna koncepcia viacúrovňových greenov, ktoré svojím charakterom a veľkosťou nemajú v Česku obdobu. Rafinované vodné prekážky, nenápadné potôčky a nádherná ostrovná jamka s vodopádom vás donúti rýchlo opustiť taktiku založenú len na sledovaní vzdialenosti od jamky. Aj napriek tomu, že je každá deviatka iná, ihrisko pôsobí ako celok kompaktným dojmom. Niet divu, že sa tam konal a naďalej bude konať jeden z turnajov série European PGA Tour. Organizátori majú podpísanú opciu na desať rokov.

Bringing people
and organisations
together

Dean Cleaver, výkonný riaditeľ FEGGA, o projekte EGEU

Vzdelanie by malo byť pre všetky združenia kľúčom. Platí to i pre greenkeeperov pre dosiahnutie čo najvyššej úrovne profesionality. Problematikou oficiálneho vzdelávania greenkeeperov sa v rámci Európy zaoberá FEGGA, ktorá spustila projekt European Greenkeeping Education Unit (EGEU). Viac o ňom nám ochotne porozprával výkonný riaditeľ FEGGA Dean Cleaver.

Mohli by ste sa nám predstaviť? Vieme, že v golfovom priemysle pôsobíte už dlhé obdobie.

Áno, je to už 35 rokov, čo sa venujem práci spojenej s golfovým priemyslom. Mám skúsenosti s vecami týkajúcimi sa manažmentu trávniku, či už ide o teoretické vedomosti alebo praktické skúsenosti. V rokoch 1992 až 1995 som pôsobil ako predseda vzdelávania v rámci BIGGA (British & Inter-

national Golf Greenkeepers Association) a v roku 1996 ako jej predseda. Neskôr som začal pôsobiť vo FEGGA (Federation of European Golf Greenkeepers Associations), kde som bol v rokoch 1999 a 2000 čestným vyslancom pre PR a od roku 2000 pracujem ako výkonný riaditeľ.

Ako výkonný riaditeľ FEGGA ste nepochybne videli, ako sa golf rozvíjal

v mnohých „nových golfových“ krajinách.

Keď sme v roku 1996 založili organizáciu FEGGA, našimi členmi sa stalo 12 greenkeeperských asociácií. Dnes po 14 rokoch sme dospeli k číslu 25, takže to dáva istú predstavu o vývoji. Videli sme, ako sa golf rozbiehal v mnohých krajinách strednej i východnej Európy.

Aktuálna ekonomická situácia by sa mala pomaly zlepšovať – pocítili ste nejaké spomalenie v rámci aktivít FEGGA v dôsledku ekonomickej krízy?

Bol to určite rok, ktorého koniec chceli vidieť všetci. I pre nás to bolo frustrujúce obdobie. Cítili sme, že sme boli vo fáze, kedy sme chceli urobiť ďalšie kroky v prospech nášho rozvoja, ale nemohli sme ich podniknúť. Cítim však, že máme oveľa lepši výhľad do budúcnosti, no stále je tu pocit, že to bude náročné obdobie a my všetci by sme sa mali z týchto nedávnych skúseností poučiť.

EGEU – štyri písmená, ale pravdepodobne veľa úsilia. Mohli by ste nám

priblížiť o čo ide?

EGEU (European Greenkeeping Education Unit) bola založená v roku 2008 s podporou Európskej golfovej asociácie, R&A a FEGGA kvôli potrebe štandardizácie vzdelávania greenkeeperov. Základným cieľom bolo vytvorenie celoeurópskych noriem. Výbor, ktorý bol pre tento účel založený, tvorili odborníci z rôznych krajín Európy. Vďaka nim a ich bohatým skúsenostiam sme dospeli k vytvoreniu celoeurópskych noriem vzdelávania greenkeeperov. V rámci EGEU máme vypracované tri úrovne štandardov. Každá úroveň zahŕňa zoznam vedomostí, zručností i praktických skúseností a tréningov. Treba zdôrazniť, že praktické zručnosti sú takisto dôležité ako teoretické vedomosti. Tiež sme zaviedli európsky systém certifikácie, ktorý zabezpečuje väčší počet pracovných príležitostí pre greenkeeperov a umožňuje im tak pracovať v celej Európe. Každá krajina bude môcť použiť svoj vlastný systém vzdelávania a odbornej prípravy, ak normy EGEU dodrží.

Ako dlho myslíte, že bude trvať, kým projekt EGEU pomôže prvým greenkeeperom, vedúcim ihrísk a manažérom k tomu, aby boli akceptovaní v zahraničí vďaka vzdelávacím pasom?

Myslím, že sa to už deje aj bez pasu EGEU tam, kde greenkeeperi s dobrým vzdelaním cestujú za novými pracovnými pozíciami. EGEU štandardy však vytvoria väčšiu dôslednosť a zabezpečia lepšiu zrozumiteľnosť noriem aj pre samotných zamestnávateľov greenkeeperov. Tiež si chceme byť istí, že všetky univerzity a vysoké školy budú mať výučbu na dobrej úrovni. Tento projekt by mohol predovšetkým pomôcť krajinám, ktoré chcú golf rozvíjať.

Ako tento projekt vnímajú samotní greenkeeperi?

Veľmi dobre. Bol jednoducho prijatý všetkými asociáciami greenkeeperov v rámci FEGGA.

Pre vyjasnenie - EGEU je projekt, ktorý potrebuje zapojenie greenkeeperov, manažérov, národných greenkeeperských združení a golfových zväzov. Akým spôsobom komunikujete ciele vo východnej Európe? Viacerými spôsobmi. Prostrední-

ctvom FEGGA newsletterov, internetovej stránky, účasťou na akciách a prezentáciou na EGEU. Zahŕňa to mnoho platforiem, greenkeeperských združení, konferencií golfových federácií. K dispozícii sú materiály, ktoré možno stiahnuť z webových stránok FEGGA a tiež z webovej stránky EGEU.

Kolko ľudí z východnej Európy sa zúčastnilo na vašich vzdelávacích programoch? Sú k dispozícii pre následné vzdelávanie ďalších greenkeeperov v iných krajinách?

V priebehu rokov sme mali veľa greenkeeperov z východnej Európy; mnohí z nich teraz vedú vlastné golfové ihriská. Keby som mal menovať jednu krajinu, ktorá bola špeciálna, bola by to Česká republika. Dúfajme, že sa to zmení a že v budúcnosti ich bude viac aj zo Slovenska či Ukrajiny.

FEGGA určite spolupracuje s inými golfovými inštitúciami – ktoré z nich to sú?

Spolupracujeme so všetkými hlavnými organizáciami v rámci Európy aj mimo nej. Sme vo veľmi úzkom kontakte s Royal Ancient Golf Club of St Andrews (R&A) a Európskou golfovou asociáciou (EGA). Ďalej sú to európske asociácie ako EIGCA, PGAE, EGCOA, IGCEMA a CMAE. Nesmiem zabudnúť ani na GEO (Golf Environment Organization), s ktorou máme najdlhší vzťah.

Ktoré východoeurópske krajiny ste navštívili a aký je Váš dojem?

Navštívil som ich veľa a všetky zanechali dojem. Česká republika urobila skvelú prácu a myslela pritom najprv na svojich vlastných ľuďoch, nie na turistov. Je to veľmi nápomocné pre udržateľnejšiu budúcnosť. Tiež si myslím, že postavili golfové ihriská pre začiatočníkov, čo pre nich robí golf pohodlnejším a príjemnejším. Greenkeeperská asociácia odvieďla skvelú prácu v tom, že sa stala súčasťou podpory rozvoja golfu. Sústredili sa na vzdelávanie, čím dali šancu pre rast niekoľkých vynikajúcich greenkeeperov.

Ste aktívnym golfistom?

Som fanatickým hráčom s hendikepom 7.

Ktoré je Vaše obľúbené ihrisko?

Hmm, ťažká otázka, pretože rôzne ihriská pre mňa znamenajú rôzne veci. Veľmi rád mám tradičné ihriská, najmä „links“. Vyberiem teda tri. Old Course v St Andrews – mesto samo o sebe je fantastickým miestom pre návštevu a Old Course mu dodáva špeciálnu atmosféru, či už na ňom hráte, alebo sa iba prechádzate. Queens v Gleneagles – je to jediné ihrisko, ktoré som kedy zahrál na par, takže si ho špeciálne pamätám. Nakoniec Turnberry, moje obľúbené „links“ golfové ihrisko a prvý Open, ktorého som sa zúčastnil.

Dean Cleaver, Andrea Mikulková

Tím odborníkov projektu EGEU.

AKO VYBRAŤ SPRÁVNÝ GOLFOVÝ FORMÁT?

Výber správneho formátu pre plánovaný turnaj je zásadná vec. Vo veľkej miere na ňom závisí spokojnosť a dobrý pocit golfistov a následne aj sponzorov či obchodných partnerov. Niektoré formáty sú vyslovene zábavné, presnosť a technika úderov tam nie je prvoradá a golf sa berie ako zábava. Iné sú však viac formálne a serióznejšie, určené pre zdatných golfistov, ktorí si chcú regulérne zmerať sily s ostatnými spoluhráčmi. Dôležité je uvedomiť si o aký typ akcie ide a aká je predpokladaná golfová zdatnosť účastníkov.

Ak uvažujeme o turnaji družstiev, bezpochyby najpopulárnejším formátom je **scramble**. Používa sa často pri korporátnych podujatiach či charitatívnych turnajoch. Družstvá môžu mať dvoch až štyroch hráčov, najčastejšie je variant so štyrmi hráčmi. Hráči hrajú v družstve spolu ako tím.

Každý najprv odpáli svoju ranu z odpaliska. Potom sa vyberie loptička v najlepšej pozícii a všetci štyria pokračujú z tejto pozície. Ďalej sa hrá úplne rovnakým spôsobom, až kým loptička nespadne do jamky. Výsledok tímu sa zapíše a pokračuje sa na ďalšej jamke. Je to formát, kde má šancu uspieť aj slabší hráč, pre-

tože niekedy práve jeho rana môže ostatných zachrániť. Ako súťažný výsledok sa použije celkový počet úderov dosiahnutých daným tímom na danej jamke. Vyhráva skupina s najnižším súčtom rán zahrných na všetkých jamkách. Aby populárne scramble turnaje neboli stále rovnaké, je možné pravidlá modifi-

kovať. Možnosti sú nasledovné:

- Namiesto štvorčlenných tímov budú hrať dvojčlenné (v tomto prípade sa zvykne zohľadňovať HCP).
- Každému členovi tímu musí byť loptička v najlepšej pozícii vybraná aspoň dvakrát počas hry.
- Najlepšia rana nesmie byť vybraná rovnakému hráčovi dvakrát za sebou.
- Na niektorých jamkách (napríklad PAR3) hrajú všetci hráči s vlastnou loptou klasickým spôsobom a zaznamená sa najlepšie skóre.
- Namiesto najlepšej rany z odpaliska sa musí vybrať najkratší odpal a až potom sa použijú najlepšie pozície.

V prípade, že okrem zdatnejších golfistov hrajú scramble aj golfisti začiatčníci, môže sa ľahko stať, že sa rýchlo dostanú mimo hru – ak zahrávajú jeden alebo viac bogey alebo double bogey. Vtedy hráči pochopiteľne strácajú motiváciu a prestanú hrať. Takejto neprijemnej situácii dokáže predísť tzv. „bodový hodnotiaci systém“. Je založený na tom, že okrem tradičného skóre tímy získavajú aj body podľa nasledujúcich pravidiel: Par – 1 bod, Birdie – 2 body, Eagle – 3 body, Double Eagle alebo Hole in One – 4 body.

Výsledky ako bogey a horšie neznamenajú zisk žiadnych bodov. Takže, ak jeden tím zahrá triple bogey a ďalší zahrá birdie, po zohľadnení „bodového hodnotiaceho systému“ (2 body za birdie) bude tím s vyšším skóre zostávať za lepším tímom nie o 4, ale

len o 2 body. Víťazom sa stáva tím s najvyšším počtom pripočítaných bodov.

Tradičné modifikácie scramble formátu sú:

- Texas Scramble – každý člen tímu musí prispieť minimálne 4 vybranými ranami z odpaliska.
- Florida Scramble – hráč, ktorého úder bol vybraný nesmie hrať nasledujúci úder.
- Ambrose – každému hráčovi sa zohľadní jeho HCP.

Scramble formát je vynikajúcou voľbou, ak sú potenciálni hráči skôr menej skúsení, prípadne úplní začiatčníci. Nezávisle na hráčskej výkonnosti umožňuje plnohodnotné zapojenie do hry, pretože sa môže stať, že práve rana najslabšieho hráča môže byť v danej situácii zásadná a prispieť k úspechu celého tímu. Zároveň je to formát veľmi pohodový, nikto z hráčov sa nedostáva pod tlak, že musí vždy a za každých okolností zahráť dobrý úder.

Ďalšou možnosťou pre turnaj tímov je **Bingo-Bango-Bongo formát**. Je veľmi populárny u hráčov, nakoľko poskytuje množstvo príležitostí získať počas turnaja body. Ide o to byť v niečom prvý. A aký je systém? Existujú tri typy situácií:

- 1.) Hráč, ktorý ako prvý v rámci skupiny dostane svoju loptu na green získava bod – bingo.
- 2.) Hráč, ktorého lopta je najbližšie

k jamke (v štádiu hry, kedy sú na greene loptičky už všetkých hráčov) získava tiež bod – bango.

3.) Hráč, ktorý ako prvý dostane loptu do jamky, získava bod – bongo.

Bingo-Bango-Bongo takisto ako aj scramble umožňuje získavať body aj slabším hráčom. Ide hlavne o to, byť prvý. V situácii, kedy všetci hráči odohrajú úder z odpaliska, ako prvý pokračuje práve „najhorší“ hráč, teda hráč s najkratším odpalom. Získava tak výhodu poradia a napríklad na jamke PAR4 môže ako prvý dosiahnuť green a získať bingo. To isté funguje aj v prípade bango. Lepší hráči potrebujú väčšinou dva až tri údery na to, aby sa dostali na green. Slabší hráč môže byť zatiaľ len vo fáze chipovania. Bango sa však získava len v prípade, kedy už všetci hráči majú lopty na greene. Čiže aj napriek tomu, že lepší hráči už môžu mať výhodné pozície, je to práve chipping „slabšieho“, ktorý má prvú šancu získať bango – prirodzene, ak sa mu podarí dobrý úder. Na konci hry sa body spočítajú a víťazom je hráč s najvyšším počtom bodov. Dôležité je zdôrazniť, že pri tomto formáte je zásadnou vecou dôsledné dodržiavanie golfovej etikety.

Ďalším obľúbeným formátom pre tímy je tzv. **Lone Ranger**, známy aj pod pojmom **Silver Ball** alebo **Money Ball**. Hrajú skupiny štyri hráčov. Pre každú jamku sa vyberie hráč, ktorý

ju zahrá a stáva sa tak „Lone Ranger“. Napríklad hráč A zahrá jamku 1, hráč B jamku 2, hráč C jamku 3 a hráč D jamku 4. Striedať sa budú počas celej hry. Výsledné skóre sa spočíta kombináciou 2 výsledkov každej jamky – jednak sa započíta skóre Rangera a potom najnižšie skóre na danej jamke. Vyhráva tím s najnižším skóre.

Takmer rovnako populárny ako scramble formát je aj **Fourball**, nazývaný aj **Best Ball**. Je vhodnejší skôr pre skúsených golfistov, ktorí chcú hrať individuálne so svojou vlastnou loptičkou. Môžu súťažiť dvojice, to je najbežnejšie, ale aj trojice či štvorice. Pri viacpočetných tímoch je vhodné zohľadniť HCP, aby aj slabší hráči mali šancu prispieť svojim výkonom k dobrému výsledku. Hrá sa tak, že všetci hráči odohrajú jamku a na každej jamke sa najnižšie skóre berie ako skóre celého tímu. Víťazí

tím s najnižším skóre. Možný je aj variant, kedy hrá jeden skúsenejší hráč proti tímu dvoch až troch slabších hráčov.

Foursome alebo **Alternative Shot** je formát dvojíc. Každá dvojica hrá len s jednou loptičkou a spoluhráči sa striedajú po každej rane až dovtedy, kým nie je loptička v jamke. Na odpalisku začína dvojica, ktorá zahrála lepší výsledok na minulej jamke. V rámci dvojice sa hráči striedajú aj pri odpale na odpalisku. Hra tohto typu je spoločenská, zábavná a veľmi vďačná pri akomkoľvek podujatí.

Foursome má dve alternatívy:

- 1.) Odds and Evens
- 2.) Scotch Foursomes

Pri **Odds and Evens** je pravidlo, že jeden hráč odpaľuje z párných odpalísk a druhý z nepárnych. Môže sa

to zdať nepochopiteľné, keďže aj pri klasickom Alternative Shot sa hráči pri odpale striedajú. Ide tu však o to, že pri klasickom Alternative Shots sa hráči rozhodnú sami a vyberú toho, ktorý bude začínať, kým pri Odds/Events o hráčovi, ktorý začína, rozhodne náhodný výber. **Scotch Foursome**, známy aj ako **Greensome**, má jemnú zmenu na prvom odpalisku. Hráči odpália každý svoju loptu. Dvojica si potom zvolí, ktorý z hráčov je v lepšej pozícii a druhú loptu zdvihne. Ďalej sa pokračuje ako pri Foursome, čiže už pri druhej rane na jamke sa hráči vystriedajú.

Golfových formátov a ich modifikácií je skutočne veľa. Kľúčom k úspechu je poznať svojich golfistov, snažiť sa im čo najlepšie porozumieť a prispôbiť, ale zároveň sa nebáť ani zavádzania noviniek.

Lucia Huberová

Náročná zábava

David Edwards, bývalý hráč európskej túry, je dnes slávny ako umelec s golfovými palicami.

Golf Communications International (GCI) bude zastupovať medzinárodne uznávaného golfového šoumena a držiteľa svetového rekordu, Davida Edwardsa, ktorého umelecké predstavenia sa stali súčasťou turnajov a vystúpení na celom svete. GCI, ktorá už spolupracuje s viacerými golfovými rezortmi v Európe, pomôže Davidovi pri práci s médiami a popracuje na tom, aby bol ešte známejší. David, ktorého mnohí poznajú ako „chlapíka s nožnicovými údermi“, drží svetový rekord vďaka 312 odpáleným loptičkám v priebehu troch minút s palicami v oboch rukách. Špecializuje sa pritom na presnosť a timing, čo dokumentuje napríklad jeden z bodov jeho programu, kedy

odpaľuje loptičku priamo z úst ležiaceho diváka.

David vystupoval vo viac než 20 krajinách, ako sú Čína, Brazília či Spojené štáty a objavil sa na obrazovkách BBC, SKY či Golf Channel alebo v periodikách ako Golf World, Today's Golfer, National Club Golfer a Links Golf. David povedal: „Som šťastný, že môžem pracovať s GCI a verím, že vďaka našej spolupráci sa ešte viac ľudí bude zaujímať o moje predstavenia, ale aj o golfové šou ako také.“ Helena Woodcock, riaditeľka GCI, hovorí: „Je to vzrušujúca možnosť pracovať s jedným z najzábavnejších

ľudí v golfovom priemysle. David je známa osobnosť, hral na túre a vystupoval na celom svete. Bude sme tvrdo pracovať na tom, aby prerazil ešte viac a aby sa o ňom dozvedeli noví diváci.“ Vrcholom Davidovho nabitého kalendára je tento rok vystúpenie na Ryder Cupe v Celtic Manor od 28. septembra do 3. októbra. Viac informácií o golfovom „mágovi“ získate na www.david-edwards.co.uk alebo www.golfcomms.com.

www.golfbusinessnews.com

Ai Miyazato zaútočila na predné priečky svetového rebríčka

Dvadsaťpäťročná útla Japonka prekvapila výbornými výkonmi už v úvode sezóny, do ktorej vstupovala z desiateho miesta Rolex Rankings. Po štyroch turnajových víťazstvách sa dokonca stala svetovou jednotkou, aj keď len na týždeň. Pýtate sa, čo je na nej také zvláštne?

Médiá sa zamýšľajú, ako sa môže v súčasnom, stále atletickesom golfe presadiť niekto, kto je na 105. mieste v štatistike dĺžky odpalov. Ai Miyazato nie je vysoká golfistka, meria len 157 cm a v dĺžke rán zaostáva za súperkami o desiatky metrov. Dokonca má často problém dostať sa na green predpísaným počtom úderov. Aký je teda jej recept na úspech? Presnosť a patovanie. A nepochybne aj užasná psychická odolnosť v tých najťažších situáciách. V Japonsku bola Ai od roku 2003 veľkou senzáciou. V dvoch sezónach doma vyhrala jedenásť turnajov a v kvalifikácii na LPGA súperky

zrušila rozdielom 12 rán. Po nástupe na americký okruh sa jej však veľmi nedarilo a naplno sa prejavil hendikep krátkych odpalov. Po minuloročnom najlepšie dotovanom turnaji Evian Masters však prišiel zlom a Ai sa vydala na cestu smerom hore. Vyhrala aj turnaj v Mexiku, kde sa s aktívnou kariérou lúčila bývalá svetová jednotka Lorena Ochoa. „Keď som začínala hrať v USA, bolo to veľmi ťažké. Konkurencia bola obrovská a takmer všetky hráčky mali omnoho dlhšie rany ako ja. Moja sebadôvera sa otriasala v základoch. Keď som sledovala Anniku a Lorenu, samozrejme som snívala o tom,

že budem svetovou jednotkou, ale nikdy by som neverila, že sa to naozaj stane. Aj napriek tomu, že som viedla len týždeň, som za túto skúsenosť veľmi vďačná, ktorá bola veľmi pozitívna pre moju kariéru.“ Čas ukáže, do akej miery sa Ai presadí a či udrží dlhodobé dobré výkony. Limitujúci faktor jej úspechu je kratšie ihrisko pod šesť km a bezchybné patovanie.

Lucia Huberová

Blíži sa Golf Europe 2010 – najväčšia európska golfová výstava

Chcete začať nadchádzajúcu sezónu s najlepším golfovým vybavením a spoznať nové trendy, ktorými uspokojíte svojich zákazníkov?

Ak áno, potom je Golf Europe pre vás ideálnym miestom. 18. medzinárodný golfový veľtrh s prívlastkom „hole-in-one výstava“ sa bude konať od 26. do 28. septembra v kongresovom centre MOC v Mníchove. Golf Europe ponúka svojim návštevníkom najlepšie možné príležitosti na dosiahnutie podnikateľských cieľov a vytváranie nových obchodných spoluprác. Keďže je veľtrh zameraný na súčasné trendy a novinky, návštevník má tak príležitosť oboznámiť sa s novými produktmi ako jeden z prvých a začať tak sezónu s naj-

novšími trendmi, ktorými môže inšpirovať svojich zákazníkov. V štyroch výstavných halách s rozlohou 30 000 m² sú prezentované najviac vyhľadávané technológie či produkty popredných značiek pre nadchádzajúcu sezónu ako je golfové vybavenie, oblečenie, príslušenstvo, pro-shop vybavenie, vybavenie pre indoor golf a driving-range či indoor putting green, golfové časopisy či ich vydavateľia. Golf Europe je lákadlom nielen pre domácich, ale i zahraničných výrobcov. V porovnaní s minulým rokom

sa môže Golf Europe šesť mesiacov pred začatím veľtrhu pochváliť značným nárastom zaregistrovaných - až o 40 percent. To len potvrdzuje dominantné postavenie Golf Europe ako najväčšej európskej golfovej výstavy a vedúcej udalosti pre celý golfový priemysel. Viac informácií sa dozviete na www.golf-europe.com.

Andrea Mikulková

Stále viac a viac golfových klubov prechádza zo zaužívaných klasických papierových rezervácií na externé online marketingové kanály. Väčšina z nich už aj vykazuje výborné výsledky.

Možnosť zarezervovať tee time online nie je pre hráčov golfu úplnou novinkou, ale rýchlosť, s akou sa to spopularizovalo v priebehu posledných rokov vo Veľkej Británii a Írsku, je dojímavá. Samozrejme, dnes je už množstvo ľudí schopných obchodovať online a mnohí z nich to robia už nejakú dobu. Internetové nakupovanie leteniek, dovolení, pravidelné týždenné nákupy, literatúra a zábava sú samozrejmosťou už pár rokov. Golfový trh nebol až do nedávnej doby pripravený na zavedenie nových obchodných praktík. Predošlý systém rezervácie hier nebol dokonalý (ne-

mohli ste byť interaktívny s papierovým diárom), a tak prišiel čas na online marketing. Množstvo klubov s cieľom prilákať návštevníkov stále uprednostňuje inzerciu umiestnenú v tradičných médiách, akými sú lokálne noviny a golfové časopisy. Ale hráči, ktorí pocíňujú tendenciu premeny ich bežného dňa na deň neustálej online aktivity, potrebujú rovnaký prístup ku svojmu obľúbenému športu – 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Rezorty konečne zareagovali na ich požiadavky. „Golfové odvetvie v Anglicku sa mení. Ľudia chcú mať možnosť rezervovať

si tee time kedykoľvek počas dňa. Vlastne, 35 percent ich rezervácií sa uskutočňuje denne medzi 17. hodinou a polnocou s tým, že väčšina klientov si chce zahráť už ďalší deň,“ hovorí Steve Hemsworth, generálny riaditeľ Golfbreaks.com a Teeofftimes.co.uk.

Zmena v marketingovom prístupe

Samozrejme aj vďaka celosvetovej ekonomickej recesii je medzi golfovými klubmi viditeľná snaha o vyhľadanie nových nápadov. Nedávny KPMG report uvádza, že dve tretiny klubov je ochotných zmeniť ich marketing v priebehu najbližších 12 až 18 mesiacov a väčšina z nich je orientovaná tak, aby sprístupnila rezervácie hracích časov prostredníctvom externých odborníkov na online marketing. „Rezervácie tee times sú ideálnym online nákupom,“ hovorí Paul Heeney z Online Teetimes. „Tu nie je potreba niečo skúšať, niet sa čoho obávať, a je

to relatívne lacný nákup. Sprostredkovaná rezervácia hracích časov nie je však o technológiách – je o vytvorení efektívneho distribučného kanálu.“ Odkedy sa zaviedol takýto systém, golfový priemysel zaznamenal prudký rozvoj. „Minulý rok sme si určili cieľ na 100 000 zákazníkov,“ hovorí Paul Heeney a pokračuje: „Teraz, keď sa reálne zahájila golfová sezóna 2010, sme zaznamenali, že mesačne pribudne 20 000 nových zákazníkov.“ V Írsku využíva systém online rezervácií 65 klubov a vo Veľkej Británii 350 klubov. Niektoré golfové kluby (približne 200) majú dohody s obidvo-

ma online rezervačnými systémami – Online Teetimes a Teeofftimes.co.uk, a tak GBD odhaduje celkový počet klubov vo Veľkej Británii, využívajúcich takéto externé marketingové kanály, na viac ako 650. Prevažnú väčšinu z nich tvoria súkromné golfové kluby. Teeofftimes.co.uk tiež poukazuje na hromadný nárast za posledných 18 mesiacov. Na začiatku fungovania v roku 2009 mal Teeofftimes.co.uk 227 klubových členov; na konci roku toto číslo vzrástlo na 435 a v súčasnosti prekročilo hranicu 500 klubov. „Počas prvých šiestich mesiacov nášho pracovného roku (november až apríl) sme zaznamenali 140 percentný medziročný nárast z pôvodných 45 000 zákazníkov v roku 2009,“ tvrdí Steve Hemsworth. „Určite prekročíme za tento rok hranicu 100 000 zákazníkov. Apríl bol ťažký, trochu spriemňovaný lepším počasím strie-
dajúcim deprimujúcu zimu. Náš ná-

rast v máji bol 250 percent medziročne a stále sa tešíme na ďalšie sviatky, ktoré prinesú ešte viac hráčov na golfové ihriská.“

Napĺňanie fairways, ktoré by inak boli prázdne

Výhody sú pre golfové kluby jednoznačné. Paul Heeney povedal, že skutočným úmyslom je zabrániť, aby sa časové rezervácie tee times stali „neplodnými“. Opisuje skorú rannú hodinu, kedy svitá, greeny sú pokosené, ale na ihrisku nie je stále žiaden

V rámci Európy je funkčný on-line rezervačný systém GOLF HUB – www.golfhub.eu. Cez internetovú stránku je možné rezervovať tee time v Nemecku, Írsku, Fínsku, Španielsku a vo Veľkej Británii. Golfonline.sk pracuje na zaradení golfových ihrísk Slovenskej republiky do registračného systému Golf Hub. V prvej fáze by do registračného systému mali byť zaradené golfové ihriská Welten Bäch, Gray Bear Tále, Black Stork Veľká Lomnica, Black River Bernolákovo, White Eurovalley Malacky. Samozrejme ich počet sa bude aktualizovať a rozširovať. Slovensko by sa tak stalo prvou z východoeurópskych krajín zaradenou do medzinárodného rezervačného systému tee time.

hráč. Takto stráca golfový biznis obrovské sumy každý deň. Ponuka externých marketingových kanálov spočíva v tom, že vďaka svojím odborníkom na online systémy dostanú viac ľudí na ihriská, ktoré tak nebudú živať prázdnotou. Nielenže to vytvára príjmy z green fee, ale i zvýšené príjmy okolitých obchodov, barov, reštaurácií a samozrejme je tu nádej, že dnešný návštevník ihriska sa zajtra stane členom klubu. Kľúčom je „mikro-managment“ tee times ponúk. Znamená to byť pripravený na zmeny cien za rezervácie tee

times zo zaužívaných na tie, ktoré odzrkadľujú reálnu situáciu na trhu, sú riadené dňami v týždni, hodinou dňa a samozrejme i počasím, až kým sa nedosiahne optimálna výnosnosť. Heeney a Hemsworth sa zhodli, že klienti, ktorí sú „proaktívni“ by mali dostávať viac starostlivosti. To znamená, že klub musí byť neustále v pohotovosti čo do pohybov online rezervácií a byť pripravený okamžite zareagovať, pokiaľ sa situácia zmení. Možno je to prekvapujúce, ale nie je potrebné, aby klub mal vlastný online systém. Marketingové spoločnosti dokážu nastaviť kontrolné a konfirmačné systémy podľa potrieb jednotlivých klientov a pomôžu identifikovať špeciálne ceny ako napríklad cena hry „ranné vtáča“ alebo „večerný súmrak.“

Takto dynamicky sa vyvíjajúca cenotvorba môže byť uvedená na trh len prostredníctvom online nástrojov, bazírujúcich na sofistikovaných online marketingových postupoch, ku ktorým musia mať potenciálni zákazníci prístup 24 hodín denne. Podľa Teeofftimes.co.uk je 50 percent online rezervácií uskutočnených 48 hodín pred štartom samotnej hry, 70 hier sa hrá od pondelka do piatka a počas leta sa 73 percent hier hrá v poľudňajšom čase. Najprv hráči využijú online rezervačný systém

a neskôr sa mnohí stanú pravidelnými „golfovými kočovníkmi“ využívajúcimi online rezervácie, aby si zahráli 3 až 4 rôzne ihriská za mesiac.

www.golfbusinessdevelopment.com

Putery typu „Mallet“.

Je obecné známe, že na greene a v jeho tesnej blízkosti golfista pozbiera 70 percent rán. Patovanie najviac ovplyvní celkové skóre hry. Môže sa vám podariť skvelý odpal, krásna prihrávka na green, výhodný prvý pat, ale ten druhý nepremeníte. Naproti tomu váš spoluhráč mohol odpáliť do bunkra, druhý úder vrátil na fairway, tretí skončil pred greenom a odtiaľ chip k vlajke. Na rozdiel od vás trafil a tak obaja máte bogey.

Puttery a ich tajomstvá I

Nepodarené paty sú jednoducho drahé. Aj na profesionálnych turnajoch často víťazia hráči s presnými patmi a nie tí s najdlhšími odpalmi. Čo je dôležité pre najlepšie patovanie? Zásadné sú dve veci: správna technika a vhodný putter. Jednoznačne treba vyskúšať rôzne typy putterov a určiť, čo vám vyhovuje a čo nie. Predtým si ale poďme povedať pár základných vecí.

Dá sa povedať, že golfisti sa delia na tých, ktorí patujú po kružnici a na tých, ktorí patujú po priamke. Dobré sa pozrite, aká je trajektória vášho puttera pri удere, ako vediete jeho hlavu. Ak si nie ste istí, požiadajte nech sa na vás pozrie skúsenejší golfista, prípadne tréner. V prípade, že patujete po kružnici, mali by ste mať putter vyvážený do hlavy. Ak patujete rovno, hlava by mala byť vyvážená neutrálne do stredu.

Dĺžka puttera

Pokiaľ ide o dĺžku, klasická dĺžka putterov je 33 – 35 palcov. Existujú aj dlhšie, ktorým dávajú prednosť staršie ročníky, aby sa nemuseli toľko ohýbať. Buď sú vysoké po pás (belly putter) alebo až pod bradu (long putter). Nevýhoda dlhého putte-

Putery typu „Blade“.

ru je, že dlhší shaft môže znížiť istotu rany, golfista môže mierne stratiť cit. Výhodou je, že dlhý putter dokáže pomôcť eliminovať pohyby zápastia a je šetrný k chrbtu, pretože nevyvoláva prípadné bolesti.

Hlava puttera

Podľa tvaru hlavy sa puttery delia na dve skupiny.

1.) Blade – tzv. žiletky. Ide o tradičný, starší typ s malou úzkou hlavou. Jednoduchý plochý putter umožní jemný, presne kontrolovaný úder loptičky hlavne na tvrdých a rýchlych greenoch. Jeho výhodou je ľahšia kontrola tempa rany. Ak teda nemáte problém s dráhou patu, ale potrebujete sa skôr sústrediť na rýchlosť lopty, je pre vás vhodný práve blade, obľúbený aj u väčšiny profesionálnych hráčov. Žiletky môžu byť vyvážené buď

presne – Face Balanced, ideálne pre hráčov s rovným a predným patovaním úderom. Ďalej s vonkajším vyvážením – Peripheral Weighted Balanced, alebo s vyvážením päty a palca, známe aj pod názvom „Ping Anser“. 2.) Mallet – tzv. kladivká. Hlavy sú ťažšie a väčšie, môžu mať buď polkruhový alebo obdĺžnikový tvar. Práve táto väčšia hlava dovoľuje výrobcovi vytvoriť nižšie a hlbšie vnútorné ohnisko vyváženia, vzdialené od čelnej úderovej plochy. Znižuje backspin, t.j. spätnú rotáciu a pomáha dodržať lepšiu smer. Nedá sa však obecné povedať, že žiletky sú pre skúsenejších hráčov a mallety pre začiatčníkov. V prvom rade je treba si uvedomiť, či si hráč potrebuje kontrolovať viac smer alebo vzdialenosť, teda rýchlosť loptičky.

Úderová plocha hlavy

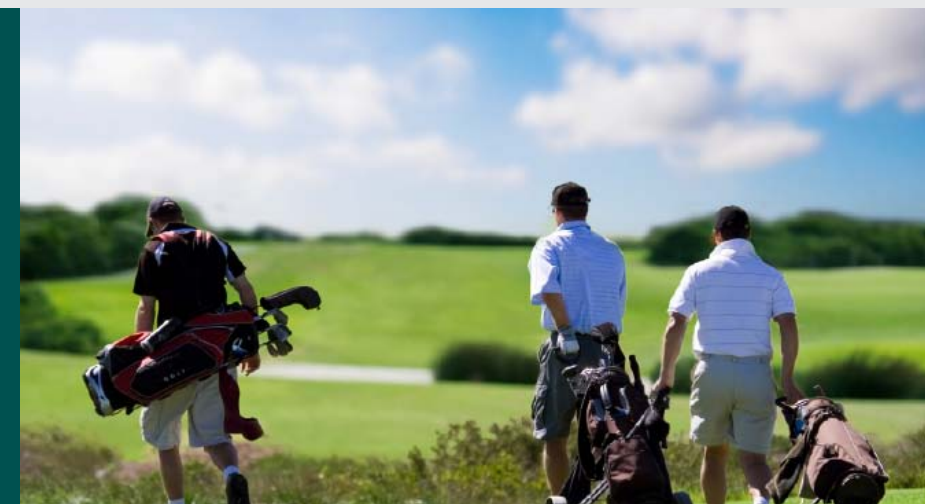
Môže byť vyrobená z rôznych materiálov a môže mať rôzny povrch. Obvyklá je kovová úderová plocha, buď hladká alebo s jemnými drážkami. Ďalším variantom je úderová plocha s plastovou vložkou. Ale o tom až nabadúce.

Lucia Huberová

STATISTICS CURRENT YEAR

European Statistics 2010

Countries	Courses	Players	Male	Female	Juniors
Total Europe					
Austria	151	104 476	57 178	36 405	10 892
Belgium	79	63 190	30 570	16 446	6 174
Bulgaria	4	166	129	18	19
Croatia	3				
Cyprus	9	1 351	949	276	126
Czech Rep.	82	48 331	27 074	12 222	7 035
Denmark	201	152 622	95 577	44 665	11 380
England	1 881	805 206	623 709	110 387	71 110
Estonia	7	1 955	1 273	451	231
Finland					
France	574	410 377	259 159	105 567	45 651
Germany	700	599 328	327 362	206 953	65 013

Európsky golf v číslach

European Golf Association (EGA) pred časom publikovala štatistickú štúdiu pre rok 2010. Predtým ako sa zameriame na jednotlivé krajiny a ich aktuálne hodnoty, pozrime si históriu a vývoj z globálneho hľadiska.

V roku 1990 bolo v Európe registrovaných 1,7 milióna hráčov, v roku 2007 to bolo 4,2 milióna. Aktuálne číslo z roku 2010 hovorí o 4,4 milióna registrovaných golfistoch. Ak sa pozrieme na vývojový trend, ročne priemerne pribúda 100 až 200 tisíc hráčov. Pomer mužov a žien je zhruba 70:30. Pokiaľ ide o počet ihrísk, z 3578 (v roku 1990) ich počet vzrástol na 6560 (rok 2007). Aktuálny údaj z roku 2010 hovorí o 6659 európskych ihriskách.

Ak sa pozrieme na jednotlivé krajiny, sú medzi nimi veľké rozdiely. Sú dané aj faktom, či ide o krajiny bývalého východného bloku alebo krajiny západnej Európy, kde má golf omnoho väčšiu históriu.

Domovom golfu sú jednoznačne Britské ostrovy a Írsko, čo dokazujú aj čísla. Len v Írsku, ktoré je rozlohou podobné so susednou Českou republikou je 417 ihrísk. V Anglicku je to 1881 ihrísk, čo predstavuje skoro 30 percent celkového počtu v Európe. V Škótsku je 578 ihrísk a v malom Walese 159 ihrísk.

Ďalším teritóriom, kde je golf veľmi populárny, je Škandinávia. Nájde tam spolu 831 ihrísk, vedie Švédsko s 456 ihriskami a nasledované je

Dánskom s 201 ihriskami a Nórskom s 174 ihriskami.

Veľké štáty južnej Európy ako Taliansko, Francúzsko či Španielsko vykazujú tiež vysoký počet ihrísk, musíme však zohľadniť ich rozlohu. Francúzsko sa tak so svojimi 574 ihriskami dostane na rovnaký pomerový ukazovateľ ako napríklad Portugalsko s 84 ihriskami. Na podobnej hodnote je aj susedná Česká republika s 82 ihriskami, tu je však nutné poznamenať, že polovica z nich je len deväťjamkových. Každopádne z krajín bývalého východného bloku sú na tom najlepšie práve naši západní susedia.

Medzi golfovo najvyspelejšie krajiny patrí ďalej Dánsko, Holandsko, Belgicko a Rakúsko. Hoci ide o krajiny s menšou rozlohou, počet ihrísk je úctyhodný hlavne v Dánsku (201 ihrísk) a Holandsku (192 ihrísk). Ďalším smerodajným ukazovateľom je pomer počtu golfistov k celkovému počtu obyvateľov. Maximálna hranica sa pohybuje medzi 5 až 6 percentami a to prirodzene v teritóriu Veľkej Británie a Írska, ktoré so svojimi 259000 registrovanými golfistami prekročilo hranicu 6 percent. Podobný pomer nájde aj v Škandinávii. Už spomínané Dánsko, Holandsko,

Nórsko či Fínsko dosahujú 2 % populácie. Veľké a početné krajiny sú charakteristické nižším pomerom, napr. Nemecko 0,7 %. Pre porovnanie, susedná Česká republika má 46000 registrovaných hráčov, čo predstavuje 0,43 % populácie. Slovensko s 6000 golfistami dosahuje 0,001 %.

A aký je vývoj? Prekvapujúci. Ak sa pozrieme na golfovo najvyspelejšie krajiny, je zrejme, že v posledných rokoch sa počet registrovaných golfistov znížil. Wales zaznamenáva úbytok už 10 rokov. Škótsko a Anglicko tiež vykazujú od roku 2004 pokles. Treba si však uvedomiť, že toto sú vykazované počty len registrovaných golfistov, nie všetkých reálne hrajúcich. Neznamená to, že také množstvo ľudí skutočne prestalo golf hrať. Mnoho z nich zrejme len zrušilo členstvo a registráciu, čo je trend tejto doby. V týchto krajinách golf dosiahol svoj zenit. Svedčí o tom aj počet nových ihrísk. Stavia sa tu minimálne a celkový počet ihrísk dokonca klesá. Naproti tomu, kontinentálna Európa – Dánsko, Nemecko, Francúzsko, Švajčiarsko, Belgicko, Rakúsko – stále vykazuje rastúci trend, či už v počte hráčov, alebo nových ihrísk. Tento rast sa však postupne spomaľuje. Nárast golfistov bol najväčší v rokoch 2000 až 2005, od roku 2006 je tempo pomalšie.

Len čas ukáže, ako dlho týmto krajinám rastúci trend vydrží. Kompletne štatistické údaje nájdete na www.ega-golf.ch. Lucia Huberová